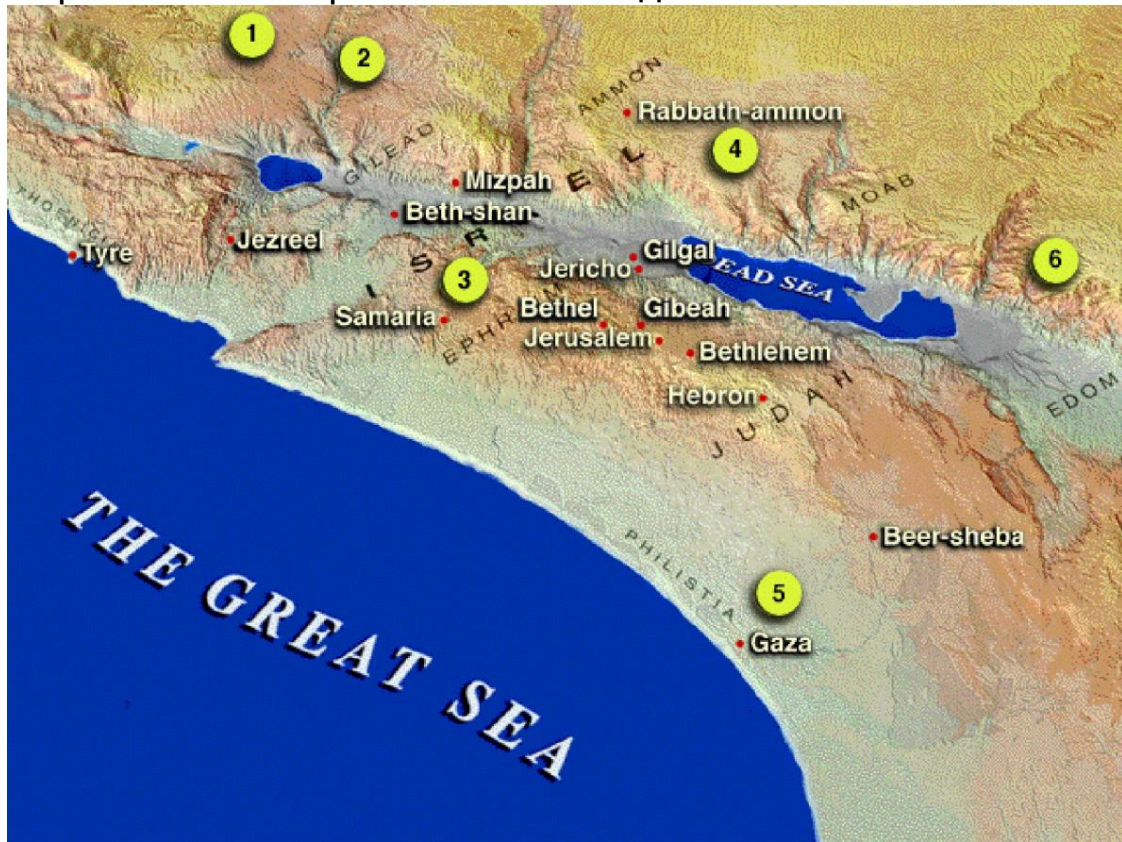

Служението на Осия в дните на Йеровоам II Израил и Озия чрез Езекия от Юда¹

Осия ВЪВЕДЕНИЕ

1. Заглавие. Книгата на Осия носи заглавието на името на пророка, който я е написал. Осия е първият от дванадесетте малки пророци, наречени така, не защото са по-малко важни от Великите пророци, а защото са по-кратки по дължина. Много древни еврейски и християнски писатели са разглеждали писанията на малките пророци като една книга. Доколкото периодът, обхванат от малките пророци, е бил донякъде подобен по характер на нашия в духа си на материализъм, комерсиализъм и социални злини, тези книги носят определено и важно послание за нас днес.

Името Осия (евр. Hosea') е съкратена форма на евр. Hoshia'eyah (Ер. 42:1; 43:2), което означава „Яхве спаси“.

2. Авторство. Не е известно нищо повече за семейната история на Осия, отколкото дадено в началните стихове на неговото пророчество. Името на бащата на пророка, Беери (евр. Бе'ери, „моят кладенец“), не разкрива племето, към което е принадлежал Осия. Знаем

¹Никол, Ф. Д. (1978). Коментар на Библията на адвентистите от седмия ден: Светата Библия с екзегетични и обяснителни коментари. Серия с коментарни справки (Осия 1:1). Вашингтон, окръг Колумбия: Асоциация на издателствата „Ревю енд Хералд“.

нищо за събитията от последните дни на Осия, нито за мястото и часа на смъртта му.

Вътрешни доказателства обаче показват ясно, че Осия е принадлежал към северното царство, Израел, и е извършвал служението си там.

3. Историческа обстановка. Царувания, по време на които Осия е пророкувал, са датирани според според предварителната хронология, използвана в този коментар (виж том II, стр. 77, 131–162), както следва: Озия (790–739), Йотам (750–731), Ахаз (735–715) и Езекия (729–686), царете на Юда и Йеровоам II (793–753), цар на Израел. Осия сигурно е започнал служението си доста преди 753 г. пр.н.е. и е продължил активно до известно време след 729 г. пр.н.е.

Той е живял в най-мрачния период от историята на израилското царство, точно преди народът да бъде пленен от Асирия. Тъй като книгата на Осия не споменава това събитие, вероятно е била написана преди окончателното унищожение на северното царство.

Външно Израел под управлението на Йеровоам II е бил проспериращ и успешен, повече отколкото когато и да било след Давид и Соломон (вижте Осия 2:8). Северните му граници са били почти толкова обширни, колкото тези при тези ранни царе (вижте 4 Царе 14:25, 28).

Тази външна слава обаче само разкриваше повече вътрешния морален и духовен упадък на народа. Политическата анархия и безредиците бяха на дневен ред. Царете заемаха трона, след като убиха своите предшественици, и на свой ред самите те бяха убивани. Шалум уби Захария, Менахем уби Шалум, Факей уби сина на Менахем, Факей; а Осия, последният цар на Израел, уби Факей. Вероятно именно поради тази срамна анархия, последвала царуването на Йеровоам II, той е споменат единствено от Осия, а неговите наследници са пропуснати (Осия 1:1; виж гл. 7:5; 8:4), или е възможно пророкът да е отишъл на юг в Юдея след царуването на Йеровоам.

Осия многократно споменава идолопоклонническото поклонение на телета, установено от Йеровоам I (виж 1 Царе 12) като основна причина за нечестието на Израел. Това поклонение пред телета вероятно е дало по-късно вход за по-грубо и по-нечовешко поклонение, предлагано на Ваал и Астарта, шокиращата мерзост на жертвоприношението на деца и неописуемото унижение на грубата чувственост.

Осия е живял по времето на жетвата на това зло семе. Поклонението пред създанията е изместено тази на Създателя. Нито една заповед на истинския Бог не беше спазена. Нечестността, взаимното недоверие, измамата към Бога и човека преобладаваха. Кръвопролитията бяха широко разпространени; луксът във всякаква форма беше стимулиран в просперитетните дни на Йеровоам II. Изопаченото правосъдие беше често срещано явление, както и потисничеството на бедните. Прелюбодеянието беше посветено на религията. Всички слоеве на обществото станаха развратни, а богохулството и скептицизмът бележеха царския двор. Свещениците, изцяло отдадени на идолопоклонството, се присъединиха към хората в тяхната греховност и допринесоха за покварата, която обхвана земята.

Срещу този потоп от беззакония в северното царство, Осия бил призван от Бога да издигне диги от порицание, осъждане и призив – призив към непобедимата любов на Бог към Неговите грешни деца. Но призивите на Осия останали нечути от отстъпническия народ. Непокаяна, непроменена, нечестивата нация се придържала към бунтовния си начин на действие и била отведена в жестокия плен на асирийското робство. Осия занесъл последното Божие послание на северното царство преди падането му през 723/722 г. пр.н.е.

4. Тема. Доминиращата тема на книгата Осия е любовта на Бог към Неговите грешници деца. Преживяванията, през които пророкът премина в собствения си семеен живот, и чувствата на собственото му сърце към невярната му съпруга, му дадоха поглед към безграничните дълбини на любовта на Отца към Неговия народ.

В светлината на тази божествена любов ужасното зло на северното царство изглежда още по-черно и Осия по никакъв начин не извинява народа за поведението му. Пророкът също така рисува в най-тъмни нюанси ужасните възмездия, които ще сполетят Израел, ако те упорстват в злите си пътища. Тези предупреждения не са заплахи, а са твърдения на факти, показващи, че наказанието неизбежно следва греха. Въпреки това, чрез цялото си писание Осия изобразява копнеещата любов на Бог към Неговия непокорен народ. Книгата е изпълнена с призови за покаяние и послания на надежда към онези, които ще се обърнат отново към своя любящ Отец.

5. Очертание.

I. Надписът, 1:1.

II. Божията връзка с Израел, символизирана от семейните преживявания на Осия, 1:2 до 3:5.

A. Верността на Израел в образа на семейството на пророка, 1:2-9.

1. Бракът на Осия, 1:2, 3.

2. Раждането на Йезреел, 1:4, 5.

3. Раждането на Ло-рухама, 1:6, 7.

4. Раждането на Ло-ами, 1:8, 9.

Б. Обещание за бъдещото приемане на Израел от Бога, 1:10 до 2:1.

В. Идолопоклонството на Израел в сравнение с безверието на Гомер, 2:2-13.

Г. Любовта на Осия към Гомер и Божията любов към Израел, 2:14-23.

Д. Завръщането на Гомер при Осия и завръщането на Израел при Бога, 3:1-5.

III. Нечестивото състояние на Израел и неминуемостта на наказанието, 4:1-10:15 до 10:15.

A. Обвинението в нечестие, 4:1-7:16 до 7:16.

1. Нечестието на народа като цяло, 4:1-19.

2. Нечестието на свещениците и водачите, 5:1-15.

3. Призив към покаяние, 6:1-11.

4. Нечестието на царския дом, 7:1-16.

Б. Съдът над народа, 8:1-10:15 до 10:15.

1. Трагичната жетва на безумната зависимост от Асирия, 8:1-14.

2. Преселване в Асирия и намаляване на населението, 9:1-17.

3. Мястото за поклонение е опустошено, а царството разрушено, 10:1-15.

IV. Обобщение на Божиите отношения с Израел, 11:1 до 14:9.

A. Божията милост и любов към Израел, 11:1-11.

Б. Неблагодарността и нечестието на Ефарим контрастират с преживяването на Яков, 11:12 до 12:14.

В. Божественият съд над Ефрем, 13:1-16.

Г. Молбата за завръщане и обещанието за пълно изкупление, 14:1-9.

ГЛАВА 1

1 Осия, за да покаже Божия съд за духовното блудство, взема Гомер и 4 и има чрез нея Йезреел, 6 Ло-рухама, 8 и Ло-ами. 10 Възстановяването на Юда и Израел.

1. Словото Господне. Вижте върху Йеремиа 46:1. С прямота, характерна за пророците, Осия заявява, че посланието, което той носи, не е човешко изобретение, а е божествено вдъхновение (вижте 2 Тим. 3:16; 2 Петрово 1:20, 21).

2. Вземи си жена. Относно описаните тук събития са се придържали към три мнения:

a. Че те представляват просто сън или видение и следователно не са били реално изпълнени в личния живот на Осия.

б. Че разказът е само притча или алегория.

в. Че разказът е буквален, биографичен очерк на личния семеен живот на Осия.

Основното възражение срещу буквалното тълкуване е, че заповедта да „Жена на блудници и деца на блудници“ изглежда несъвместимо с характера на Бога.

Въпреки това, при липсата на каквото и да е директно твърдение или намек, че пасажът е алегоричен или че описва видение или сън, най-естественият начин да се разбере пасажът е да се разглежда като буквално повествование. Много коментатори подкрепят буквалния възглед, въпреки че разбирането им за детайлите се различава значително. Някои са се опитали да оправдаят Божията заповед към Осия, като отбелязват, че каквото и да заповяда Бог, следователно е правилно. Други отбелязват, че разказът по никакъв начин не установява, че Гомер е била със съмнителен характер, когато Осия се е оженил за нея, тъй като фразата „на блудства“ може просто да описва нейния произход, не непременно личния ѝ характер, или може пролептично да описва бъдещия статус на жената. Че по-късно тя е станала невярна, изглежда ясно (гл. 3:1–3). Точното време на нейното падение обаче не е ясно посочено. От трите родени деца, само за първото, Йезреел, се казва, че е родено „нему“, тоест от Осия.

Ако Гомер е била с праведен характер, когато Осия се е оженил за нея, тогава не може да има съмнение относно Божията заповед да се ожени за тази жена. Вероятно е била разрешителна заповед (виж Числа 13:1, 2; срв. Втор. 1:22; ПП 387) да се ожени за някого, когото вече е обичал.

Разказът има формата на строго исторически разказ и при липсата на реални доказателства за противното изглежда за предпочитане да се приеме като такъв.

Земята се е ангажирала. Личният семеен опит на Осия е направен основата на важни религиозни наставления и призив.

3. Гомер. Вероятно означава „завършване“. Не е намерено задоволително обяснение относно значението на това име. Това добавя тежест към убеждението, че Гомер е историческото име на буквален герой. Същото може да се каже и за името Диблаим.

4. Йезреел. Значението на еврейското име е „Бог ще посее“ или „Бог ще разпръсне“. Някои посочват играта на идеи в самото еврейско име. Тъй като в древността семенето е било разпръсквано в процеса на сеитба, думата „разпръсквам“ е получила и значението „сея“ или „засаждам“. Първото значение на името Йезреел се е отнасяло до времето на неверността на Гомер, в резултат на което Осия я е „разпръснал“ или я е възпрепятствал, тоест я е оградил и е ограничил привилегиите ѝ. По-късно, когато тя се е разкаляла, Осия я е „засадил“, тоест, той ѝ е възстановил предишния ѝ статус и привилегии (вижте върху гл. 2:22). Също така има типична еврейска игра на думи в контраста на думата Йезреел с думата Израел: последната се отнася до победа с Бога за спасение (вижте върху Бит. 32:28), първата, както е използвана тук, е препратка към това да бъдеш разпръснат от Бога до унищожение. Имената на трите деца на пророка са значими, тъй като сочат към Божието наказание на Неговия народ за греховете им.

Отмъщение. Буквално „посещение“; тук се използва в смисъл на налагане на наказание (виж върху Пс. 8:4; 59:5).

Кръвта на Йезреел. По Божия заповед Йеху беше изтребил целия дом на Ахав в град Йезреел (4 Царе 9:6, 7; 10:17). Защо тогава трябва да се отмъсти за действието на Йеху? Много вероятно е, защото мотивът му за унищожаване на династията на Ахав е бил греховен. Да унищожи дома на Ахав се вписваше в егоистичното желание на Йеху да получи царството. Божията цел при унищожаването на дома на Ахав беше да заличи напълно идолопоклонството

така обикновено провокирано от Ахав и Йезреел. Въпреки че Йеху сложи край на поклонението пред Ваал, той все още запази поклонението пред телетата на Йеровоам (виж 4 Царе 10:21–31). Това половинчато изпълнение на божествената заповед разкри разделено сърце и затова донесе на Йеху по-голямо осъждане, тъй като обезсмисли божествената цел. Той постави собствените си цели пред тези на Бог и затова над него беше произнесена присъдата: „Аз ще отмъстя“. Човек може да бъде използван от Бог, за да изпълни божествена цел, и въпреки това да бъде отхвърлен, ако сърцето му не е право.

Домът на Йеху. Синът на Йеху (Йоахаз), неговият внук (Йоас или Йоас) и неговият правнук (Йеровоам II) го последва на израилевия трон; след това Шалум уби сина на Йеровоам II, Захария, слагайки край на този царски род (4 Царе 15:8–12). Така се изпълниха както пророчеството на Осия, така и предишното слово на Господа към Ииуй (вижте върху 4 Царе 10:30).

Причина за прекратяване. Това следва, защото събитието, което сложи край на дома на Йеху, убийството на Захария, започна периода на политическа объркване, който бързо доведе до падането на северното царство (виж том II, стр. 84, 85). Ясно изразеният светски просперитет на нацията под управлението на Йеровоам II не беше доказателство за божествена благосклонност. Крайният резултат от непослушанието беше същият тогава, както и сега - унищожение.

5. В онзи ден. Когато северното царство ще бъде унищожено.

Счупи лъка. Тоест, унищожил военната мощ на Израел.

Долината на Йезреел. Наказанието върху народа е изобразено като случващо се в същия регион, където Йеху избива семейството на Ахав (виж 4 Царе 9:15–37). За значението на думата „Йезреел“ вижте Осия 1:4.

6. Род дъщеря. Някои смятат за показателно, че в летописа не се посочва, роди дъщеря „него“ дете, както беше посочено относно Йезреел (виж стих 3). Този факт ги е накарал да заключат, че Ло-рухама не е дете на Осия, а е родена в резултат на прелюбодеянието на Гомер. Това мнение се засилва, ако гл. 2 се приеме като действителното преживяване на пророка със съпругата му Гомер (виж върху гл. 2:4).

Ло-рохама. Евр. Ло'рухама, „несъжаляван“ или „неполучил състрадание“.

Павел, позовавайки се на пророчеството на Осия, очевидно тълкува фразата като „невъзлюбени“ (Рим. 9:25), а Петър, несъмнено позовавайки се на същия общ пасаж, говори за народ, който „не е получил милост“ (1 Петрово 2:10). Народът на Израел е бил на мястото, където Бог на любовта вече не е могъл да има състрадание към него (виж Бит. 6:3).

Напълно да ги отведе. В LXX се казва: „със сигурност се наредих срещу тях“.

Това очевидно е препратка към скоро предстоящия асирийски плен.

7. Но Аз ще покажа милост. Духовното състояние на южното царство, „домът „на Юда“ беше много по-добро от това на северното царство. Въпреки че в Юда имаше духовен упадък, нацията като цяло все още се придържаше, до известна степен, към поклонението на Бога, към Закона, към храмовите служби и към жертвите, които сочеха към „Божия Агнец, Който взема греха на света“ (Йоан 1:29). Това предизвика божествено състрадание към южното царство в укорителен контраст с това, което беше отречено на царството на Израел.

Ще ги спаси. Бог наистина спаси Юдея от съдбата, сполетяна от Самария през 723/722 г.; по-късно той ги спаси от Сенахирим, като избяга 185 000 души в асирийския лагер (4 Царе 19:35, 36; Исаия 37:36, 37).

Няма да ги спаси с лък. Юда, макар и опетнена от идолопоклонство, до значителна степен запази своята преданост и доверие в Бога, а не във военната сила, както направи Израел. Подробното споменаване на въоръжените сили тук поразително подчертава истината, че когато Бог

избавя Своя народ; Той не се нуждае от лък или меч, коне или ездаци, за да спечели победата; и че те, когато бъдат използвани, не могат да спасят без Него (виж Пс. 20:7; Ис. 31:1).

8. Родил син. Отново няма категорично твърдение, че пророкът е баща на това дете (вижте на стих 6).

9. Ло-ами. Евр. Ло' 'ами, „не моите хора“. Някои виждат в това име окончателно признание от страна на Осия за прелюбодеянието на Гомер; тоест, пророкът казва, че детето не е от неговото семейство. Във всеки случай, името, дадено на детето, е било символ на връзката на Бог със северното царство Израел.

Вие не сте Мои хора. По този силен начин Бог показва Своето отхвърляне на Израел като нацията заради греховете им, прекъсването на заветната Му връзка с тях.

10. И все пак числото. Смесено с пророчеството за разпадането на царството на Израел (ст. 4) е обещанието за възстановяване. Обърнете внимание на приликата тук с обещанието, дадено на Авраам (Битие 22:17), и с това, дадено на Яков (Битие 32:12). Обещаното възстановяване няма да бъде за десетте племена като такива, а за Израел и Юда заедно (вижте на ст. 11). Обаче, децата на Израел не са живели според славната съдба, която Господ е планирал за тях (вижте стр. 30–32). Апостол Павел показва как това пророчество ще се изпълни по отношение на езичниците (Римляни 9:25, 26; вижте стр. 35, 36).

Синове на живия Бог. Това обещание сега среща своето изпълнение в християнската църква. Чрез приемането чрез вяра на евангелието ние, независимо дали сме юдеи или езичници, сме осиновени като индивиди в Божието семейство (Рим. 9:24–26) и така ставаме наследници на вечен живот (виж Йоан 1:11, 12; Рим. 8:14–17; Гал. 3:26, 29; Откр. 21:7; вж. илюстрацията на Павел за присаждането към смокиновото дърво на истинския Израел, Рим. 11).

Именно въз основа на заветните отношения Бог призна Израел за Свой „хора“. По този начин името Ло'ами предполага анулиране на завета, а твърдението „Вие сте синове на живия Бог“ – неговото възстановяване.

11. Децата на Юда. За Юда и Израел се говори заедно, за да се покаже, че Божията Планът за Неговия избран народ е бил те да бъдат обединени в един народ. По-късните пророци подчертавали същата тази истина (вижте Йеремиа 3:18; 50:4, 5, 33; Езекиил 37:16–22; и др.). Представители на племената на Израел са били сред изгнаниците, които са се завърнали след пленничеството на Юда (вижте Ездра 6:17).

Излез от земята. Очевидно става дума за завръщането от асирийския и вавилонския плен.

Йезреел. Докато в стих 4 Осия използва името „Йезреел“, за да представи разпръснатия народ, тук (както в гл. 2:22, 23) пророкът използва „Йезреел“, за да изрази сеенето на Божията любов и милост към Неговия народ.

Тази глава подчертава истината, че „Бог не е за подиграване“ (Гал. 6:7). Ако не се подчиняваме От Него не можем да очакваме да избегнем наказанието за нашите прегрешения. Трите деца на Осия, представляващи отстъпническите деца на Израел, обявяват с имената си последователно по-тежките наказания за това отстъпничество. Божествената милост обаче е изобразена тук толкова силно, колкото и божественият съд. Бог е Бог на справедливостта и любовта (виж Пс. 85:10; 89:14).

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

10 AA 174, 376; ПК 292

ГЛАВА 2

1 Идолопоклонството на народа. 6 Божиите наказания срещу тях. 14 Неговите обещания за помирение с тях.

1. Ами. Буквално „моите хора“.

Рухама. Буквално „съжалил“ или „получил състрадание“. Тези думи определят да предвещават кулминацията на Божията любов и да зазвучат насърчителни думи.

2. Умолявайте. Народът на Израел е призван да се бори, да умолява майка си, народа на Израел, да се покае и да се върне при Бога.

Не жена ми. Смята се, че пророкът е използвал в цялата глава 2 действителните преживявания на невярната си съпруга като представяне на неверния Израел. Тъй като Израел е извършил духовно прелюбодеяние с идоли, тя естествено е престанала да бъде съпруга на Бога. Тя вече не беше съединена с Него чрез вяра и любов и затова Бог се отрече от нея. Осия изобразява в глава 2 дълбоката скръб на Бог поради неверността на Израел.

3. Съблечете я гола. Израел ще бъде сведен до състоянието, в което беше, когато Бог първо я избра за Свой народ, угнетен народ от роби. Сравни Езекиил 16:39.

Както в онзи ден. Израел щеше да стане безпомощен, слаб, пренебрегнат, както евреите, когато Бог ги извика от Египет. Същият този образ беше разширен от пророк Езекиил (виж Езекиил 16).

Като пустиня. Земята, някога „течаща с мляко и мед“ (Исх. 3:8, 17), щеше след това да бъдат превърнати в безлюдна пустиня (вижте Йеремиа 9:12, 26; Йеремиа 22:6; и др.).

Убий я с жажда. Сравни Езекиил 19:13. Плачливото външно състояние на земята отразява вътрешното духовно състояние на хората, защото душата, която е изоставила Бога и от своя страна е изоставена от Бога, е самотна и пуста, измъчвана от пареща жажда (виж върху Йеремиа 2:13).

4. Не проявявайте милост. Децата са склонни да вървят по злите пътища на родителите си и по този начин да стават участници в техните наказания (вижте Исх. 20:5).

Деца на блудство. Ако това се отнася до децата, споменати в гл. 1, това показва, че те, или поне две от тримата, всъщност не са били собствени деца на пророка (вижте гл. 1:6, 8). Този пасаж насочва вниманието към постоянното зло на следващите поколения на Израел. Децата се оказаха не по-добри от майката, която ги е родила.

5. Любовници. Околните народи, асирийците и египтяните, на които Израел разчиташе за помощ, когато беше в опасност от враговете си, са обозначени така и другаде (виж върху Йер. 3:1; 22:20; 30:14). Тук обаче изглежда, че препратката е по-специално към чуждите богове, чието поклонение израилтяните приемаха с готовност (виж върху стих 13).

Моят хляб и моята вода. Вместо да бъдат благодарни на Бога, че им е осигурил нуждите и утехите им, както е направил Давид (виж 1 Лет. 29:10–14), отстъпниците от вярата израилтяни безсрамно приписвали на идолите си, че са им осигурили необходимото за живот (виж Йер. 44:17, 18). Същата тази липса на благодарност към Бога за това, че им е осигурил материалните блага на живота, е твърде актуална и днес.

6. Огради пътя си. Бог сега произнася съд над Израел в решимостта Си да осуети пътя му на грях и срам. Той ще попречи на целта ѝ. Колко вярно е твърдението на Тома Кемпийски в неговото „Подражание на Христос“, че „човек предполага, но Бог разполага“. Божията милост е, че това е така, защото Той най-добре знае какво е за нашето крайно добро. Казва се, че Мартин Лутер е заявил: „О, нещастни хора, когато Бог ги оставя сами и не им се съпротивлява в похотите им! Вие се благославяте многократно, че по пътя на греха не намирате затруднения. Благословете се! Имате причина да...“

вий и кърши ръце; върху теб е Божието проклятие. Страшно проклятие, което ще направи пътя на греха приятен.“

Не; Бог не оставя грешника необуздан. Този принцип е потвърждаван многократно. в Библията (виж Йов 19:8; Притчи 16:1, 9; 19:21; Йеремиа 10:23; Плач 3:7, 9). За своя собствена духовна полза Израел скоро щял да изпита „оградата“ и „стената“ на асирийския плен. Останалите от изгнаниците, които се придържали към поклонението на Йехова (виж 4 Царе 17:23), били завинаги спасени от злините на идолопоклонството.

7. Няма да настигне. Усилията на Израел да намери своите любовници (вижте на стих 5) биха били напразни. Нито езическите народи наоколо, нито техните божества биха могли да помогнат на Израел в часа на нужда.

Ако това наистина е било действителното преживяване на Гомер (вижте стих 2), това показва, че нейните прелюбодейни сътрудници не са били заинтересовани да ѝ окажат постоянна подкрепа и са избягвали срещи с нея, когато е било възможно.

Моят първи съпруг. В опита на Израел, Господ беше нейният „първи съпруг“. Ако Точен паралел е бил верен в живота на пророка, това е индикация, че Осия е бил „първият съпруг“ на Гомер и следователно, че тя не се е обвързвала с други „съпрузи“ докато не се е омъжила за пророка.

Тогава беше по-добре. Същото преживяване беше вярно и за блудния син в притчата на нашия Господ, „когато дойде на себе си“ (Лука 15:17) и осъзна, че „тогава“ в бащиния му дом беше „по-добре с“ него, „нежели сега“ сред люспите.

8. Тя не знаеше. Това разкрива греховното невежество на Божия народ и тяхната неблагодарност към истинския Дарител на „всеки добър дар и всеки съвършен дар“ (Яков 1:17).

Умножи среброто и златото си. Просперитетът в търговията, с който Израел беше облагодетелстван, особено по време на управлението на Йеровоам II (виж том II, стр. 83), доведе до това увеличение. Вместо да използва това богатство за Божия слава, отстъпилият Израел го използва в идолопоклоннически практики, бунтувайки се срещу Божиите пътища. Трагично е, че „Йешурун [Израил] напълня и рита“ (виж Втор. 32:15). В замяна на Своите милости Бог справедливо очаква да Му благодарим и да използваме Неговите благословии за Негова хвала.

В тази материалистична епоха, когато човешките знания и умения ни изкушават да се гордеем със собствената си самодостатъчна продуктивност, трябва да се пазим от опасността да бъдем неблагодарни към Бога за всички Негови благодеяния (виж Пс. 103:1, 2).

Подготвени за Ваал. Последната ирония на ситуацията е, че тези дадени от Бога облаги са били приписвани на Ваал и използвани в негова служба.

9. Затова ще се върна. Бог решава да се отвърне от милостта към заслужено наказание. Той ще наложи това наказание на Израел, като лиши народа Си от щедростите, с които толкова много са злоупотребявали в идолопоклонство и грях. Злоупотребата с милостта ще доведе до премахването на милостта (вижте върху Бит. 6:3). Понякога Бог може да ни откаже добрините Си, за да знаем, че те идват от Него и че Той желае нашето признателно общуване.

Моето. В стих 5 Гомер твърди, че изброените материални облаги са били дарове от нейните любовници; тук Осия отрича подразбиращото се обвинение на Гомер за липса на подкрепа и заявява, че той ѝ е осигурил тези неща. По подобен начин благословиите, на които се е радвал Израел, са дошли от Бога, но Израел е използвал тези благословии в служба на идоли (виж гл. 10:1; стр. 32, 33).

Царевица. Необходимите за живот неща – храна и облекло – ще бъдат отнети от някакво природно бедствие, като буря или суша, или от враждебно нашествие. Когато откажем да помним Бога (виж Рим. 1:28), нашите благословения ще бъдат прокълнати (Мал. 2:2). Ще бъдем доведени до осъзнаването, че сме само настойници на небесните дарове, а не

собствениците им. Ако не познаем Дарителя чрез изобилие, може да бъдем доведени да Го познаем чрез нужда.

10. Откривам. Буквално „разкривам“ или „разкривам“ (вижте Плач 4:22).

Разврат. Продължавайки образа на невярната съпруга на Осия, Господ предупреждава, че позорът ще последва лишенията в случая с Израел. Тя, която някога е била наслада, сега е презряна и отвратителна.

Нейните любовници. Вижте стих 5.

Никой няма да избави. Вижте върху Плач 1:2, 17.

11. Веселост. Грехът и веселието не могат да съществуват дълго заедно, защото ако Израел не премахне греха от своята веселост, Бог ще премахне веселието от греха му. Светската веселост е само имитация на истинската душевна радост. Последната е река, дълбока и бистра, докато първата е само повърхностен искрящ балон, който трае само за кратко време (вижте 1 Йоан 2:15–17). Една от великите цели на първото пришествие на Христос е била да ни даде истинска, удовлетворяваща радост (Йоан 15:11; 16:24; 17:13).

Празнични дни. Напразно Израел спазваше някои от формите и церемониите на поклонението на Господа, докато в дух и отстъпничество се придържаше към идолопоклонство (вижте 1 Царе 12:32). Такъв невъзможен компромис между поклонението на Бога и дявола можеше да завърши само с бедствието на пленничеството.

Новолуния. Празници, провеждани на първия ден от всеки месец (вижте Числа 28:11, 14).

Съботи. Някои са се хванали за този стих като доказателство, че седмичната събота е трябвало да бъде премахната. Внимателното разглеждане на контекста на пасажа обаче доказва погрешността на подобно разсъждение. Тук пророкът заявява, че всички различни празници и дни на свята радост на северното царство ще престанат поради предстоящото пленничество на народа.

Този текст не предсказва премахването на съботата или на каквато и да е религиозна служба, а по-скоро премахването на един бунтовен народ. Всички християни са съгласни, че Бог не е желал Пасхата или който и да е друг годишен празник, който Той е установил, да бъде премахнат в това конкретно време, което е било няколкостотин години преди първото пришествие на Христос.

Тогава последователността ни кара да вярваме, че библейският писател тук дори не намеква, че седмичната събота на Господа ще бъде премахната, нито тогава, нито в бъдеще.

Тържествени празници. Буквално „празниците на определено време“.

12. Унищожил лозята ѝ. Бог сега заплашва да ѝ отнеме средствата за препитание, като по този начин пресече всяка бъдеща надежда (виж върху Пс. 107:33, 34). Лозите и смокиновите дървета са символ на просперитет и мир (виж върху 1 Царе 4:25; Ер. 5:17).

Моите награди. „Моята награда“ (LXX; RSV); плащането, дадено на прелюбодейка или жена с лоша слава.

Гора. Евр. йаар, „гъсталак“ или „гора“. Земята, където са растяли тези плодородни дървета и лози, ще бъде превърната в район с необработени храсти.

13. Посещение. Думата тук означава „да накажа“ (вижте върху Осия 1:4; Пс. 8:4; 59:5).

Ваалим. Транслитерация на еврейското множествено число на Ваал. Името Ваал е било използвано обикновено за обозначаване на различни местни богове (вижте стих 17). Употребата на този термин е индикация, че терминът „любовници“, както е използван тук, е препратка към фалшивите богове на езическите народи, а не към самите народи.

Изгорен тамян. Това показва начина на поклонение, който Израел е пренесъл от Господните празници на тези на Ваал.

Обеци и нейните бижута. Грешният Израел се украсявал с красиви украшения в знак на преданост към своите езически „любовници“.

14. Ще я съблазня. Този рязък преход засилва образа на упорития, неизменната любов на Бога към Неговия народ, въпреки цялото им своенравие. Обърнете внимание на поразителния контраст между „забрави ме“ на Израел в предишния стих и Божието „привлече го“ в този. Ние може да забравим Бога, но Той не може да забрави нас (Исая 49:14–16).

В пустинята. Тъй като Египет беше дом на робство за Израел, изходът в пустинята представляваше освобождение и изкупителна свобода. Пустинята беше и подготвителното училище, в което Бог обучаваше Израел за Ханаан и за национално развитие, мястото, където Бог встъпи в заветни отношения със Своя народ, докато те бяха на път към Обетованата земя. Това, което Бог се беше опитал да постигне за Израел по време на преживяването в пустинята, Той щеше да се стреми да постигне за него и в дните на Осия.

15. Лозя. Пустинята ще бъде превърната в място с лозя (вижте на Осия 2:12; Исая 35:1).

Долина Ахор. Буквално „долина на бедите“, несъмнено препратка към събитията, които последва греха на Ахан (вижте върху Исус Навин 6:18; 7:24). Когато кражбата на Ахан беше разкрита и проклятието ѝ беше премахнато от лагера, поражението на Гай се превърна в забележителна победа. В отчаяния лагер на Израел отчаянието отстъпи място на сигурната надежда, че Обетованата земя скоро ще бъде завладяна. Така че, за утеха на Израел сега, Осия уверява народа, че страданието на Израел ще им отвори в бъдеще „вратата на надеждата“, вратата на възстановяването от плен. По същия начин житейските проблеми, които ни сполетяват, ако бъдат приети и търпеливо понесени в правилния дух на смирение и трайна вяра в Бога, са само „вратите на надеждата“, които ни отварят по-големи притежания на душевна сила (2 Кор. 4:17; 7:9–11).

Ед. евр. „ана“. Тази дума има четири различни основни значения: (1) „да отговоря“, „да отговор“; (2) „да бъдеш унил“, „да бъдеш наскърбен“; (3) „да бъдеш зает“; (4) „да пееш“, „да виеш [на животни]“. RSV има „отговор“. Както древен Израел „в дните на младостта си“, когато преминава през Червено море, пяха победоносната песен на Моисей (виж Изх. 15), така и Израел отново ще пее за своето избавление. „Отговор“ носи мисълта, че Израел с благодарност признава Божиите знаци на любов и сега възнамерява да изпълни Божията воля.

16. Наричай ме Иши. Еврейската дума „иши“ означава „моят съпруг“, което показва Божията цел, след Плена, да поднови завета Си с целия Израел, следователно, образно, да се ожени отново за нея.

Край на Баали. Еврейската дума баали може да означава и „моят съпруг“. Терминът обаче описва съпруга от гледна точка на това да бъде господар или собственик. Някои коментатори предполагат, че баали е термин за строга власт и управление, за разлика от „моят съпруг“, титла, изразяваща нежна обич, и че тъй като Бог е Бог на любовта, Той желае да Му служим от любов, а не от страх (вижте 1 Йоан 4:18, 19). Други предполагат, че името баали е трябвало да бъде преустановено поради идолопоклонническите му асоциации.

17. Ваалим. Популярността на името Ваал в различни периоди от историята на Израел може да бъде демонстрирана от следния списък: Ваал-берит (Съдии 8:33); Ваал-гад (Исус Навиев 11:17); Ваал-хамон (С. от Сол. 8:11); Ваал-хасор (2 Царе 13:23); Ваал-Хермон (Съдии 3:3); Ваал-меон (Числа 32:38); Ваал-Пеор (Числа 25:3); Ваал-перазим (2 Царе 5:20); Ваал-шалиша (4 Царе 4:42); Ваал-Тамар (Съдии 20:33); Ваал-зевул (4 Царе 1:2); Ваал-Цефон (Изход 14:2).

18. Счупете лъка. В предстоящото възстановяване нацията ще разчита на Бог за защита (вижте гл. 1:7).

19. Завинаги. Предишният брак беше завършил катастрофално. Израел беше „блудствал“ (ст. 5) и Бог се беше отрекъл от нея (ст. 2). Но Той беше готов да приеме обратно невярната Си съпруга и да я възстанови в предишното ѝ положение. Надяваше се, че неудовлетворителното преживяване на предишното ѝ непокорство ще помогне да се осигури трайността на новия договор. Бог беше готов да изпълни Своята част. Що се отнася до Него, новият съюз трябваше да продължи „завинаги“. Дали планът щеше да успее или не, зависеше от Израел (виж стр. 34).

20. Познайте Господа. Израел познаваше механизмите на поклонението пред Господа, жертвоприношенията, празниците и другите церемонии, свързани с това поклонение; но те не познаваха Бога. Всъщност, самото религиозно поклонение и служение на Бога се бяха превърнали за тях, както може би са и за нас, в измамно заместване на Самия Бог. Поклонението и служението на Бога са напразни, освен ако не познаваме Бога, Когото почитаме и на Когото служим (вижте Матей 7:22, 23; Йоан 17:3).

21. Ще чуя. Буквално „ще отговоря“. Изобразен е източникът на просперитета на Израел в стихове 21, 22 чрез графична низходяща кулминация. Бог отговаря на небесата; небесата отговарят на земята; а земята отговаря на реколтата. Така материалният просперитет на Израел е проследен от пророка до неговия истински източник, Дарителя на всичко (виж върху стихове 5, 8).

22. Йезреел. В гл. 1:4 Осия използва тази дума в значението на „разпръсквам“ в лош смисъл (вижте коментарите там). Тук той използва думата в значението на „разпръскване“ в добрия смисъл на сеене на семе. Йезреел става име, което съчетава спомена за миналото Божие наказание с уверението в Неговата бъдеща милост.

23. Посей я за мен. Обещание, че след Плена Израел ще бъде засаден отново в Обетованата земя.

Ще покажа милост. Вижте гл. 1:10.

В стих 23 метафоричното значение на имената на трите деца на Гомер е обърнато и живописно използвано, за да представи възстановените брачни отношения. Преди това (вижте на гл.

1:4) Йезреел е означавало „Бог ще разпръсне“, но тук Бог казва: „Аз ще посея“. Вместо Ло-рухама, „несъжалителен“ (гл. 1:6), Бог сега обещава да „помили“. Вместо Ло-ами, „не Моят народ“ (гл. 1:9), Бог сега казва: „Ти си Моят народ“.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

14–17PK 298

14–206T 409

18–23PK 299

19 GK 381

23 AA 174; 8T 57

ГЛАВА 3

1 Чрез изкуплението на прелюбодейка, 4 се показва опустошението на Израел пред техните реставрация.

1. Върви още. Или „върви отново“. Това се отнася до заповедта от гл. 1:2 (виж върху гл. 1:2).

Жена. Въпреки че не е изрично посочено тук, несъмнено става дума за бившата съпруга на Осия. Само като се разглежда разказът в тази светлина, преживяването се превръща в ефективна илюстрация на Божията любов към непокорния Израел и Неговата готовност да поднови завета Си с нея.

Възлюбена на приятелката си. Чрез лека промяна в традиционните еврейски гласни (виж том...). I, стр. 25, 26), LXX е получил превод на изречението, който гласи „обичай жена, която обича зли неща“. Преводът „приятел“ може да се отнася или до законния ѝ съпруг, или до един от любовниците ѝ.

Кани с вино. Евр. „ашише“ анабим, „стафидена пита“, направена от сушено, пресовано грозде. Тези деликатеси са осъдени тук вероятно заради връзката им с поклонението на фалшиви богове.

2. Купи я. Очевидно Гомер е изпаднала в някакъв вид дългове или робство, след като тя беше напуснал Осия (виж гл. 2:7).

Петнадесет парчета. Около половината от цената на един слуга (вижте Изх. 21:32).

Хомер. Един хомер е 6,24 бу (220 литра); следователно общо платеният ечемик е бил 9,36 бу (330 литри) (виж том I, стр. 167). Цената, платена от пророка, отчасти в пари, а отчасти в ечемик (считан за по-нискокачествена зърнена култура в Палестина), е била приблизително тази на обикновена прислужница. Така е било изложено поразително ниското, унижено положение на съпругата на Осия. Използването на ечемик като част от плащането може само по себе си да е отразявало това унижение, като е внушавало „ечемичено брашно“, предлагано, когато съпруга е била заподозряна в прелюбодеяние (виж Числа 5:11–15). Може ли някой символ да покаже по-ясно униженото състояние, до което е изпаднал Израел?

3. Остани за мен много дни. Пълното събиране щеше да се отложи, може би за да се даде възможност период на изпитателен срок или за период на пречистване, дисциплина и наставление.

Така ще бъде и аз. Тоест, самият пророк няма да възобнови напълно семейните си отношения с нея „много дни“. По подобен начин Израел, отделен както от любовниците си, така и от Съпруга си, ще бъде „много дни“ отстранен от старите си идоли и същевременно ще бъде откъснат от пълните си заветни привилегии.

4. Без цар. От началото на пленничеството Израел е бил „много дни“ без собствено правителство.

Изображение. Евр. машеба, „каменен стълб“ или „obelisk“, често използван в връзка с идолопоклонническото поклонение (виж Втор. 16:22; 3 Царе 14:23).

Ефод. Вижте върху Изх. 28:6–12.

Терафими. Изображения. Вижте върху Бит. 31:19.

5. Завръщането на Израел. Препратка към завръщането на Израел от плен (вижте на гл. 1:11).

Давид, техният цар. Десетте племена се бяха разбунтували и се бяха отделили от дома на Давид (1 Царе 12:16, 25–33). На тях не беше дадено обещание за връщане към предишното им състояние на национална независимост след пленничеството. При възстановяването на Юдея отделните членове на племената можеха да споделят и несъмнено много от тях го направиха (вижте върху Осия 1:11). Но тези, които се завърнаха, всички щяха да бъдат под ръководството на един цар (Езекиил 37:16–28). Окончателното изпълнение на предсказанието на Осия ще дойде „в края на земната история, когато Христос ще се яви“ (РК 298).

Бой се от Господа. Вижте Второзаконие 28:67.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

4, 5 РК 298

ГЛАВА 4

1 Божиите съдби срещу греховете на народа, 6 и на свещениците, 12 и срещу тяхното идолопоклонство. 15 Юда е призована да приеме предупреждението от бедствието на Израел.

1. Чуйте словото. Тази глава започва ново разделение на пророчествата на Осия. Пророкът прекратява употребата на фигури и символи и сега използва ясна, буквална проза.

От съдържанието им изглежда очевидно, че посланията от глави 4–14 са дошли много по-късно от времето на Йероваам II (виж гл. 1:1).

Господ има спор. Божият народ е призван да обърне внимание на обвинението, повдигнато срещу него, и на произнесената присъда. Като говорителят на небето, Осия представя случая срещу Израел, защитавайки божествената справедливост в отношението си към него.

Както е използвано тук, „противоречие“ е еквивалентно на първото значение на метафоричното име Йезреел (виж гл. 1:3). Идеите за „разпръскване“ и „противоречие“ са успоредни една на друга.

Няма истина. Пророкът започва, като заявява, че на неговия народ му липсват основните качества на истината религия. Без тези основни неща, поклонението пред Бога не е нищо друго освен празна претенция.

Милост. Евр. хесед, за определение на което вижте Допълнителна забележка Псалом 36.

2. Чрез клетва. Отвърщайки се от духовните недостатъци на Израел, Осия сега представя своите грехове на деянието, истински потоп от злини. Липсата на истина, милост и знание (ст. 1) поражда всички тези ужасни престъпления в земята.

3. Следователно. Изброените страдания (ст. 3–5) се считат за резултат от греховете на Израел, особено на тези, споменати в стих 12.

Ще скърби ли земята? Сравни Исая 33:9.

Зверове. Заради греха си човекът е причинил страдание на животинския свят.

Сравнете Рим. 8:19–23.

4. Стремете се. Всички хора бяха зли, следователно никой не бива да укорява другите за техните грехове. Пасажът може също да означава, че нарушителите са толкова упорито затынали в греха, че е безполезно да се разсъждава с тях.

Борете се със свещеника. Една от функциите на свещеника е била да проповядва Божиите истини. към народа (Мал. 2:7; вижте 2 Лет. 15:3). Онези, които отказват да се подчиняват и да почитат истинските Божии свещеници, заслужават сурово осъждане от Осия (вижте също Втор. 17:8–13).

5. Ще падне. Евр. кашал, „спявам се“, „залитам се“ или „клатам се“. Толкова безмилостни щяха да бъдат предстоящите бедствия, че по никое време, денем или нощем, никой нямаше да избегне, независимо дали са хора или свещеници.

Унищожил майка си. Тоест, самият народ на Израел (виж гл. 2:2–5). В LXX се казва: „Сравних майка ти с нощта“, предавайки мисълта, че Израел ще отиде в тъмната нощ на скръб, страдание и тишина на разрушението по време на своя плен.

6. Поради липса на знание. Буквално „поради липса на знание“. Конкретното знание, което липсва, е познанието за Бога, най-същественото от всички знания. Исая приписва Пленничеството на такава липса (виж върху Исая 5:13). Въпреки че Бог може да пренебрегне определени форми на невежество (виж върху Деяния 17:30), Той не може да умишлено да не знае духовните неща (виж върху Изход 4:21). Хората неизбежно биха били „унищожени“ поради липсата им на съществено знание. Те биха могли да имат знанието, ако бяха положили усилия да го получат. Хората са държани отговорни не само за това, което знаят (Йоан 9:41; 15:22, 24; Яков 4:17), но и за това, което биха могли да знаят, ако бяха положили усилия да получат съществено знание (вж. 2 Петрово 3:5). Много хора се страхуват, че по-нататъшното изследване на истината ще разкрие, че от тях може да се изисква промяна в поведението им, промяна, която техните обичащи греха сърца не желаят да предприемат, и затова те умишлено се въздържат от по-нататъшно проучване. Такова умишлено невежество Бог не може да извини.

Отхвърлил знанието. Буквално „отхвърлил знанието“. Свещеникът, или може би по-скоро се говори за свещеническия сан (виж стихове 8, 9).

Няма свещеник. Това показва, че вероятно основната причина за това невежество от страна от народа лежах пред вратата на неверните свещеници, които отхвърлиха познанието за истинския Бог и Неговия закон, на който е трябвало да учат народа (виж Втор. 33:10; Мал. 2:1–9; виж на 2 Лет. 15:3).

На мен. Тоест, на Бога. Свещениците, които Йеровоам I назначи, когато отдели царството на Израел от Юдея (вижте 1 Царе 12:25–33), не бяха свещеници на Господа, а свещеници на златните телета.

Закон. Евр. Тора (виж върху Втор. 31:9; Притчи 3:1).

7. С увеличаването им, нацията се увеличи по население и икономически богатство, дължащо се на просперитета по време на управлението на Йеровоам II (виж гл. 2:8). Въпреки това, основната препратка може все още да е към свещениците (виж ст. 6), чието богатство и власт са се увеличили.

Срам. Евр. qalon, „позор“ или „безчестие“.

8. Грях. Евр. chaṭṭa'th, „грех“ или „приношение за грех“. Този пасаж вероятно описва алчни свещеници, които насърчаваха греха, като подтикваха хората да принасят все повече и повече жертви, тъй като те ядяха месото на тези жертви (Лев. 6:26) и несъмнено натрупаха търговия с такова месо (вижте 1 Царе 2:12). Колкото повече грехове, толкова повече жертви и следователно по-голяма печалба и удоволствие.

9. Какъвто народът, такъв и свещеникът. Народът и неговите свещеници бяха свързани заедно в грех. Отстъпниците-свещеници се занимаваха със същите беззакония, които е трябвало да порицаят. На свой ред хората, забелязвайки светския подход и егоизма на свещениците, се скриха зад техния пример. Както някой е казал: „Нито светското величие бива да освобождава миряните, нито достойнството на неговия сан, свещеника.“ И двамата ще бъдат подведени под отговорност пред Божия съд.

Награда. Буквално „причина да се върне“; следователно тук „отплати“ или „възмездие“.

Дела. Тук се подразбират дръзките, самонадеяни действия на Израел срещу закона и волята на Бога.

10. Няма достатъчно. Това ще бъде тяхното наказание за това, че са „изяли греха на моя народ“ (ст. 8).

Няма да се увеличава. Тук вероятно се има предвид религиозната проституция, свързана с култовете за плодородие, около които се е съсредоточило голямо място в древното ханаанско поклонение (виж том...). II, стр. 38–41). Въпреки почитането на богинята на плодородието, населението не се увеличавало, защото благословията на небето била отнета от Израел.

11. Блудство и вино. Тези пороци са уместно съчетани, за да покажат силата си в лишаването на човека от истинските и правилни чувства, разума и разбирането му (вижте върху Бит. 9:21).

Отстранете сърцето. „Сърцето“ се използва тук, за да представи ума, разбирането, чувствата. Какъвто човек мисли „в сърцето си, такъв е и той“ (Пр. 23:7). Ако умът, разбирането и чувствата на човек са опорочени и покварени от похотливи крайности, той жертва възможностите си за служба на Бога (вижте Пр. 4:23). Един от плачевните съпътстващи факти на поклонението на чужди богове от страна на Израел е било отдаването на развратните обреди и унижителното морално поведение, което е съпътствало идолопоклонството.

12. Акации. Тоест, дървени изображения.

Жезъл. Вероятно пръчка, използвана за гадаене.

Дух на блудство. Това неудържимо, омагьосващо желание за поклонение на идоли, Осия оприличава на духовно прелюбодеяние, което трагично отдалечава Израел от Господа. „Духът на блудство“ може също да опише пламенността, която е обзела мъжете и ги е увлякла във вихъра и възлението на злите страсти.

Изпод техния Бог. За жена се говорело, че е подчинена на мъжа си; тоест, под неговата власт (вижте Числа 5:19). Тази връзка прекратявала, когато тя се отдавала на друг, както било вярно за Израел, когато се отдръпнал от Господа и се присъединил към своите идоли.

13. Върховете на планините. Тук имаме допълнително разширение по темата за идолопоклонството, особено както се е наблюдавало в обществения живот. Езичниците обикновено са избирали планините и хълмовете за свои места за поклонение поради извисяването на тези височини (вижте Езекиил 6:13).

Сянка от нея. Споменатите зелени дървета осигурявали приятна сянка от силната жегата на източното слънце, а също така осигурявали известна тайна за практикуването на развратни обреди. На такива места жертвени жертви били заклани и таманът бил пален в чест на боговете (виж върху Йер. 7:31).

Съпрузи. По-скоро „булки“ или „снахи“. Злият пример на родителите повлиял на децата да тръгнат в същата посока и със същите резултати (Плач 5:7; вижте върху Осия 2:4).

14. Няма да накажа. Тези „дъщери“ и „съпруги“ бяха по-малко виновни от похотливите бащи и съпрузи, които ги бяха подвели.

Блудници. Тоест, „храмови проститутки“. Това са жени, които са се посвещавали на разпуснатост в служба на боговете. От древни времена такива хора са били свързани с идолопоклонническо поклонение в много езически земи (вижте Втор. 23:17).

Не разбира. Вижте стих 6.

15. Нека Юда не съблазнява. Осия, сякаш отчаян от каквато и да е промяна в нечестивото отношение на Израел, се обръща предупредително към южното царство Юда (ст. 15–17). Израел е бил толкова близо до Юда географски, а някои от по-късните царе на Юда са били толкова повлияни от идолопоклонство, че е имало сериозна опасност югът да последва севера в отстъпничество. Вижте стр. 31; вижте върху гл. 11:12; 12:1, 2.

Не идвайте. Тук имаме конкретна забрана за поклонения на идолопоклонници. центрове, като например Гилгал и Бет-Авен.

Гилгал. На територията на северното царство е имало повече от един град, който е носил това име (виж 1 Царе 11:15; 4 Царе 2:1). Името Гилгал се появява на видно място в историята на Израел (виж Исус Навин 4:19, 20; 5:9, 10; 9:6; 10:6–9, 43; 14:6; 1 Царе 10:8; 11:14, 15; 13:4–8; 15:21, 33; 4 Царе 4:38). Не е сигурно за кой Гилгал говори пророкът тук.

Бет-Авен. Буквално „домът на злата сила“ или „домът на нечестието“. Това вероятно е ироничен епитет за Бетел, който буквално означава „домът Божий“ (виж Бит. 28:19–22). Когато обаче Йеровоам установил поклонение на телетата във Ветил (вижте 1 Царе 12:25–33) и превърнали града в дом на лъжливи богове, името Ветил станало изключително неподходящо. Ветил бил видно място в религиозната история на Божия народ (виж Бит. 28:19; 35:15).

Нито да се кълнем. Лицемерното изповядване на поклонението на Господа не бива да се прави от онези, които се занимават с идолопоклонство (вижте 1 Царе 12:28).

16. Отстъпничество. Буквално „упорит“ или „бунтарски“. Хората от северното царство били решени да си направят своето и затова били като неуправляема юница, която се съпротивлява на обучение и не може да се използва за оран.

Храни ги като агне. Някои предполагат, че това означава, че Бог заслужено ще справедливо е да остави Израел на самия себе си, както агне, оставено на полето да се скита на воля, без прехрана и без защита. Вместо контрола и ярема (вижте Матей 11:29, 30) на Божиите заповеди, тя би имала позволенията да живее в пустиня, където няма да има защитни плетове. В това състояние, без бдителната грижа на пастиря, агнето лесно би станало жертва на ненаситни зверове и така би загинало. Малко същества са по-безпомощни от агне, което се е отклонило от своя пастир (вижте Лука 15:3–7). Така ще бъде и с Израел.

Други предполагат, че това изречение трябва да се разглежда като въпрос, а не като твърдение; по този начин би звучало така: „Ще ги храни ли Господ сега като агне на широко място?“

17. Ефрем. Ефрем е било главното племе на северното царство и името често е било прилагано към цялото царство (виж върху Йер. 7:15). По подобен начин името Юда е било прилагано към южното царство.

Оставете го на мира. Нечестива глупост доведе Ефрем до идолопоклонство и го остави на неизбежна съдба. Десетте племена бяха стигнали толкова далеч в идолопоклонството, че не им беше дадено обещание за пълно възстановяване (виж РК 298). Очевидно само няколко разпръснати членове на десетте племена в изгнание по-късно се присъединиха към Юдея, за да се върнат в Палестина след пленничеството.

Бог не насилва волята. Той умолява хората да приемат начина на живот (Езекиил 2:1). 33:11), но оставя на тях избора „дали ще послушат, или ще се въздържат“ (Езекиил 2:5). Тези, които упорито отказват да приемат предложенията за милост, са оставени да пожънат плодовете по свой собствен избор (Бит. 6:3; Пс. 81:10–16; Притчи 1:25–33; Откр. 22:11).

18. Нейните владетели. Буквално „нейните щитове“, което означава князете като защитници на нацията (вижте върху Пс. 47:9).

19. Вятърът е свил. Вероятно символ, отнасящ се до бурята от божествен съд, която ще бъде освободена върху Ефрем, отвеждайки го в плен. Този символ е в поразителен контраст с този на „орловите крила“, които изведоха евреите от Египет към Обетованата земя (Исх. 19:4; Втор. 32:9–12). С търпение и дълготърпение Бог търпи грешниците, призовавайки ги към покаяние. Дори предсказаният плен на десетте племена дойде на постепенни етапи (вижте върху Осия 7:9).

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1 РК 281 1, 2

GC 60; РК 297 6 COL 306; СТ

467; GC 60; РК 297 6–9, 16 РК 281 17 COL 237; РК

285; PP 165, 405;

1Т 187, 383, 486; 3Т 544; 5Т 190 ГЛАВА 5

1 Божиите съдби срещу свещениците, народа и князете на Израел, за многобройните им грехове, 15 докато се покаят.

1. Чуйте това. Тук са адресирани различните класи хора от северното царство – свещеници, граждани и членове на царското семейство. В Божието имперско царство на моралните и духовните изисквания всички са свободни и равни в подчинението или неподчинението си на божествения закон на праведността. Няма уважение към личността; всички са поставени на едно и също ниво и ще бъдат съдени по един и същ стандарт (вижте Втор. 10:17).

Съдът е към вас. На свещениците беше дадена властта да учат народа (2 Лет. 15:3); на царя и неговите князе - правото и прерогативът да изпълняват граждански присъди над Израел. Сега обаче, тъй като целият народ е затънал в грях, както водачите, така и народът са обект на божествения съд, защото тези водачи са „били капан“ за народа, вместо да бъдат защита на народа.

Обявяването на „съд“ изпълнява заплахата, подразбираща се в името-знак Ло-рухама (виж гл. 1:6). Тук „съд“ е еквивалентно на Ло-рухама, „несчастен“ или „безмилостен“ (виж гл. 2:23).

Мицпа. Вероятно е спомената заедно с Тавор, за да се покаже широкият обхват на злото влияние на нацията, тъй като планината Тавор е западно от река Йордан, а Мицпа вероятно е в Галаад. Обикновено се приема, че това не се отнася за Мицпа на Вениамин, тъй като тя се е намирала в южното царство.

2. Бунтовници. Еврейският текст от първата половина на стих 2 е несигурен.

Аз съм бил изобличител. Склонни и отчаяно грешни мъже могат да изоставят всичко критерии за праведност, но Бог не може да бъде изключен от човешката съвест и опит (виж Деяния 26:14). Не е необходим друг свидетел срещу грешника освен собствената му съвест. Нечестивите не могат да заблудят всезнаещия Изобличител, нито да избегнат наказанието за своите грехове (Пс. 33:13-15; Евр. 4:13).

3. Не е скрито от мен. Вижте стих 2.

О, Ефрем. Това могъщо, водещо племе очевидно е било водачът в телешките поклонение и други идолопоклонства, чрез това зло влияние целият Израел беше осквернен.

4. Да не омаловажават делата си. Или „делата им не позволяват“. Дотолкова са стигнали в прегрешение, че сега им е невъзможно да се върнат към покаяние като нация. Колко убедително това показва силата на навика в човешкия опит (вижте Йеремиа 13:23; 2 Петрово 2:12-14). Външните действия на хората показват, че са станали толкова покварени, че „вътрешният човек“ не може да бъде достигнат от Духа (вижте Ефесяни 3:16).

Духът на блудството. За коментар вижте гл. 4:12.

5. Гордост. Евр. ga'on (виж върху Пс. 47:4; Йер. 12:5). Това може да е препратка към Господа, който беше превъзходството на Израел. В този случай Богът, който е трябвало да бъде славата на народа, но който сега е бил игнориран и презиран от тях, ще свидетелства срещу тях в лице чрез наказания върху тях. Или „гордост“ тук може да се отнася до просперитета и разцвета на Израел по времето на Осия (вижте върху Осия 2:8), което е породило високомерието, довело до нежеланието му да изпълнява Божията воля; гордост, за която LXX казва, че „ще бъде смирена пред лицето Му“ (вижте Притчи 16:18; 18:12).

Юда също. Тежестта на посланието на пророка беше насочена към Израел, но понякога е било включвано „също“ и царството на Юда.

6. Вървете със стадата им. С много и скъпи жертви Ефрем се стреми да ги умилостивява. Господ (вижте 1 Царе 15:22; Осия 6:6).

Няма да го намерят. Народът на Израел не беше развълнуван от истинско покаяние, а от страх от приближаващо страдание. Любовта към Бога, която води до послушание, не беше в сърцата им (виж Евр. 12:16, 17; виж върху Бит. 27:38).

7. Странни деца. Вижте гл. 2:4.

Сега един месец ще ги погълне. Някои предполагат, че това означава, че остава само кратко време преди унищожението на царството. Според алтернативния превод на RSV, „сега новолунието ще ги погълне“, значението се предава, че жертвените им празници, празнувани по това време, няма да ги спасят от божествения гняв.

Цялата глава е разказ за заместването на поклонението пред Бога с идолопоклонство от страна на хората и по този начин този пасаж може да е алюзия към заместването на определения от Господа месец за религиозно поклонение с различен месец, което заместване е било наложено на народа от Йеровоам I (1 Царе 12:33).

8. Корнет. Евр. шофар (виж том III, стр. 39). Осия представя графична картина на Враговете на Израел вече са в поход, за да изпълнят божествената присъда.

Гива. Гива и Рама се намираха във Вениамин, близо до северната му граница и в южното царство. Те били подходящи за подаване на сигнали за приближаваща опасност, тъй като били разположени на възвишения.

Бет-Авен. За коментар вижте гл. 4:15.

9. Пусто. Буквално „ужас“ или „страшно събитие [причиняващо ужас]“. Денят на Изобличение е времето, когато Бог изобличава греха чрез наказание.

10. Премахнете границата. Този, който се осмели да премахне границите на ближния си, нарушаваше една от заповедите на Йехова (виж Втор. 19:14; 27:17). В своето напълно безразсъдно и егоистично пренебрежение към правата на другите, водачите на Юда не се поколебаха да се снишат до злини, като например премахването на тези граници. В тази глава Осия интересно и значимо смесва осъждането и последващото наказание както на Израел, така и на Юда. Не е трудно да се разбере защо е така, тъй като последваха съдът и пленът на Юда, а не след дълго - наказанието и пленът на Израел. Царствата може да са различни, но крайната им съдба ще бъде една и съща. Оттук и сложната картина на пророка.

Ще излея гнева си. Има се предвид категорично, силно изливане на божествен гняв, което напълно ще смаже тези беззаконни лидери.

11. Угнетени и съкрушени. Или „угнетени и смазани“. Бог ще използва езичниците, за да накаже Своя народ.

Заповедта. Буквално „заповед“. Вместо да следват Божиите заповеди, хората се подчиняват на човешките (вижте Матей 15:7-9). Вероятно това се отнася конкретно до заповедта на Йеровоам I да се покланя на телетата, когато той се разбунтува срещу Юдея (вижте 1 Царе 12:25-33).

12. Като молец. Това е графична фигура, изобразяваща постепенния упадък и разпад на моралния и духовен живот на Израел. Молецът, който яде дрехи, уместно представлява бавно, но сигурно унищожение (Йов 13:28).

13. Неговата болест. Както Израел, така и Юдея усещаха националния си упадък. Въпреки това, Вместо да се обърне към Бог за помощ, Ефрем се обърна към Асирия. Само Ефрем е споменат като търсещ тази помощ, защото северното царство е първото, което се е забъркало с Асирия (4 Царе 15-18).

Ярев. Евр. Яреб. Не знаем за кой асирийски цар, ако изобщо има такъв, се е отнасяло това име.

Някои предполагат, че „яреб“, вместо да е собствено име, е описателен термин, вероятно от корена „риб“, „да се боря“. Затова те предлагат фразата „царят, който се бори“.

Други приемат, че коренът е рабаб, „да бъдеш велик“, и предлагат титлата „великият цар“.

Последното значение се подкрепя от общата титла, използвана от асирийските царе, *sharru rabū*, „великият цар“ (сравнете угаритското *mlk rb*, „великият цар“).

също произхода на титлата „равин“, вижте Исаия 19:20). Прочитането в LXX, Ярим, предполага титлата Малки Рам, „възвишеният цар“.

Не да те изцели. Осия напомня на народа си, че каквато и помощ да търсят извън Бога, ще бъде напразна.

14. Като лъв. Символ на унищожителния завоевател. Като от лъв, който първо разкъсва плячката си и след това я отнема, Божият народ първо ще бъде разкъсан, разкъсан на парчета и след това отведен в плен.

15. Ще отида и ще се върна. Все още използвайки образа на лъва, който отнася плячката си и след това се оттегля в леговището или пещерата си, пророкът представя Бог като оттеглящ се на мястото Си в небето, след като е довел плен върху Своя народ. Когато в резултат на „скърбите си“ хората наистина се покаят, само тогава ще намерят Бог, както Йеремиа толкова красиво и нежно го изразява в своето пророчество (Ер. 29:10–14).

Признайте. Двете необходими стъпки в покаянието са изповядването на греха и преданост на Бога (виж Пс. 32:1, 2, 5, 6; Ис. 59:1, 2).

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

7 РК 279

11, 13 РК 280

ГЛАВА 6

1 Призив към покаяние. 4 Оплакване за тяхната нечестивост и беззаконие.

1. Ела. Стихове 1–3 са по-тясно свързани по мисъл с гл. 5:15, отколкото с останалите стихове от гл. 6.

Той разкъса. Божията любов към нас прави Неговото наказание за нас „странно деяние“ (Исаия 1:1). 28:21) и такава, която Той не желае да използва. Основната цел на настоящата Му дисциплина е да доведе до реформация на живота (виж Пс. 119:75; Плач. 3:31–33; Евр. 12:5–11).

Той ще изцели. Господ, не асирийският „Ярев“ (вижте на гл. 5:13), нито който и да е друг човекът (виж Втор. 32:39) е истинският Лекар.

2. След два дни. Изразът „след два дни... на третия ден“ изглежда е литературно средство, използвано за обозначаване на неопределено време (вж. 2 Царе 9:32; Амос 4:8). Осия е предсказал, че Господ ще „изцели“ (гл. 6:1). Сега той добавя, че времето на изцелението ще бъде в неопределено време в бъдещето, макар и може би недалеч. Няма конкретно библейско доказателство, че този пасаж е месианско предсказание за възкресението на Христос, въпреки че това вярване е било доста общоприето.

Живей пред Неговите очи. Да живееш пред Бога означава да бъдеш в пълна хармония и любящо общение. с Него (виж Числа 6:25, 26; Пс. 11:7; 17:15; 27:8, 9; 51:11; 67:1; 119:135).

3. Да познаваме Господа. Вижте гл. 4:6.

Неговото излизане. Ясно е, че предшественикът на „негов“ е „Господ“. Пасажът е уместен описва делото на идващия Месия (виж РК 688).

Като зората. Съответно, нашият Изкупител, Господ Исус Христос, е зората или Изгревът отгоре (Лука 1:78). Както сутрешната зора тихо и нежно се разразява на земята, разпръсквайки сенките на нощта и събуждайки света към нов живот и дейност, така ще „изгрее Слънцето на правдата с изцеление в крилете си“ (Малахия 4:2).

Христос не дойде с външна демонстрация на слава, за да заслепи сетивата на хората; по-скоро Той даде на хората точното количество светлина, необходимо за спасението на душите им.

Късен и ранен дъжд. Ранният дъжд, от края на октомври до първата половина на декември (виж Втор. 11:14; Йоил 2:23), следващ сухия сезон, позволява сеитбата на семената през есента (началото на еврейската гражданска и земеделска година). Късният дъжд през март и април, предшестваш и насърчаващ жътвата, затваря зимния дъждовен сезон, който достига своя връх през януари (виж Том II, стр. 109, 110). С такъв изразителен образен език Осия увери народа си в изобилните Божии благословии, които ще съживят и подхранят духовния им живот.

4. Какво да направя? Бог, след като се е опитал по различни начини да убеди Израел и Юдея да покае се, намира усилията Си за безполезна и затова с тъга пита какво още може да направи, преди да наложи наказание (вижте Исая 5:4).

Ранна роса. Божественото задаване на въпроси е било вдъхновено от краткотрайното благочестие на хората. Историята на избрания от Бога народ изобилно илюстрира тяхното мимолетно, непостоянно благочестие. Всички ние трябва да научим същия този урок, защото добротата е от малка истинска стойност, освен ако не стане постоянна в живота, качество на характера.

5. Дял ги. Еврейската дума се отнася до дленето на камъни за строителни цели, Подходящ символ на оформянето на човешката душа от небесния Скулптор по „подобие Божие“ (Яков 3:9).

Твоите съдби. LXX и сирийският превод гласят „Моят съд“. Който и да е четенето е прието, препратката е ясен намек за божествено наказание.

6. Не жертва. Вижте гл. 5:6.

Знание. Милосърдието е религия на практика; знанието е ръководство за правилно поведение. Без тези два основни елемента религията е просто празна форма и попада под божественото неодобрение (вижте 1 Царе 15:22; Притчи 21:3; Исая 1:11–17; 2 Тимотей 3:1–5).

7. Те като мъжете са прегрешили. Или „като Адам са прегрешили“. В Неговото Поради върховната си любов към децата Си, Бог постави Адам в Едемската градина, за да бъде Негов представител на земята и да владее над нея (Бит. 1:26), но нашият първи баща наруши Божията заповед да не яде от дървото за познаване на доброто и злото (Бит. 3:6, 22–24; Исая 59:1, 2). Подобно на Адам, на Израел и Юда било дадено жилище от Бога; подобно на Адам, те били нарушили Божия завет с тях чрез беззаконие; и подобно на Адам, те щали да бъдат изгонени от Обещаната земя.

След като „вероломно“ „престъпи завета“, Израел вече не беше Божи народ – факт, подразбиращ се от името Ло-ами (виж гл. 1:9; 2:23). Предателството на Израел е илюстрирано по различни начини (виж гл. 6:4; 7:8, 11, 16).

8. Галаад е град. Неидентифициран град в Галаад, земята на изток от Йордан между реките Ярмук и Явок (виж Бит. 31:47). Галаадците са изобразени тук като кръвожадни по природа (виж 4 Царе 15:25) и следователно не е изненадващо да открием, че те са сред първите от северното царство, отведени в плен от Асирия (4 Царе 15:29).

9. Като разбойнически тълпи. Изобразяване на ужасно нечестивото състояние на свещениците на високи места (вижте на гл. 4:13).

По съгласие. Повечето учени са съгласни, че на еврейски този израз трябва да се преведе като „към Сихем“.

11. Жетва за теб. Това може да се използва в добър смисъл, като възмездие, или в лош смисъл, като възмездие. Много учени предпочитат второто тълкуване, тъй като Юдея, подобно на Израел, е отстъпила от вярата, което със сигурност би дало своята жътва от скръб в плен (вижте 2 Лет. 36:1–21).

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1-3PK 283

3 AA 308, 564, 579; COL 67; CS 138; CT 212, 230; DA 261; Ed 106; FE 375; GC 611;

МН 32; ML 60, 109; MYP 15; PK 688; RC 55, 62, 69; TM 241; 6T 199, 416, 421; 8T 247, 318

4 бр. 285

5 Ev 573, 635; EW 71; TM 464; 2T 422

5-7PK 281

ГЛАВА 7

1 Изобличение за много грехове. 11 Божият гняв против тях заради лицемерието им.

1. Щях да изцеля. Някои предполагат, че споменатото изцеление се отнася до пророческите увещания и укори, с които Бог е възнамерявал да изцели отстъпничеството на Своя народ. Други твърдят, че изцелението се отнася до частичното възстановяване на благоденствието на нацията по време на управлението на Йеровоам II (виж 4 Царе 14:25-27; Осия 2:8). Моралната и духовна болест на Израел обаче е била толкова упорита и критична, че е надделяла над лекарството, което Бог би могъл да приложи към него. Лекарството сякаш само е влошило болестта и е разкрило нейната злокачественост.

Открит. Или „разкрит“, или „разкрит“.

Разбойници. Очевидно банди разбойници, които публично са пълзели по пътищата, плячкосвайки минувачите. Те са противопоставени на „крадеца“, който е изобразен как върши работата си тайно, в къщата.

2. Не се замисляйте. Израел беше толкова погълнат от своите престъпления и прегрешения, че вече не чуваше „тихия, мек глас“ на съвестта си (1 Царе 19:12). Те не осъзнаха, че един ден трябва да се явят пред Божия съд (Екл.

12:14; 2 Кор. 5:10). Те бяха забравили, че всичките им действия са под непрекъснатия контрол на Господа (вижте Пс. 33:13-15; 90:8; Ер. 16:17; Евр. 4:13).

Собствените им дела. Фигурата е за собствените им беззакония, които ги обсаждат като врагове на душите им. Скоро крепостите на съвестта и праведното желание ще паднат напълно в поражение (виж Притчи 5:22).

3. Зарадвайте царя. Моралната поквара и нечестие на Израел станаха толкова широко разпространени, че злото проникна във всички класи на народа, от най-ниските до най-високите. Тази ситуация се утежняваше от унизителното отношение на царя и неговите князе, които бяха доволни от това нечестие и одобряваха това поведение. Както царят, така и народът (виж Притчи 29:12; Римляни 1:32).

Някои предпочитат друго тълкуване на този стих въз основа на алтернативния превод: „С нечестието си те веселят царя.“ Тоест, нечестието на народа е бил техният зъл план да убият царското семейство. Имайки това предвид, царят се весели с вино, за да може да стане лесна и нищо неподозираща жертва. Честотата на убийствата на израилтяните царе през последните години от историята на нацията до известна степен подкрепя това тълкуване (вижте стих 7).

4. Всички прелюбодейци. „Всички“ включва царя, принцовете и народа – целия народ.

Като пещ. В тази картина пещта може да се разбира като символ на сърцето (виж стих 6); огънят - нечестивите желания, апетити и страсти на човека; а тестото - злите цели или планове, замислени от нечестивите заговорници.

Който престава да вдига. Това очевидно представлява периода от време, изминал между началото и осъществяването на злия им план. След като запали огъня във фурната, пекарят му позволява да продължи да гори, без да го разбърква, докато омесеното тесто не втаса напълно. Така и при Израел е било дадено време на кваса на нечестието да извърши своята работа.

5. Ден на нашия цар. Фактът, че Осия говори за „нашия цар“, го отъждествява с северно царство. Този „ден“ може да означава някой ден, в който се е провеждало празненство в чест на царя. Във всеки случай това е бил ден на ексцес, когато пианството е изваждало наяве злото у мъжете, като е премахнало силата на самообладанието. В този стих има подразбиращо се предупреждение срещу употребата на алкохолни напитки поради вредното им въздействие върху мъжествеността и женствеността (виж Притчи 23:29–32; 31:4, 5; Авак. 2:15).

Присмивачи. Произлиза от еврейския глагол liš, „да говоря високомерно“ или „да се подигравам“ (вижте в Притчи 1:1). 20:1). Вместо да подкрепя праведните елементи на своето царство, царят „протегна ръка“, тоест, присъедини се към онези, които презираха добрите и вярно.

6. Пригответе сърцата си. Това показва защо хората толкова открито продължават злото си. Сърцата им, като пещ, се разгарят все повече и повече чрез натрупващите се огънове на злите им наклонности и желания.

Спи. Времето за чакане е периодът, през който няма открита, активна демонстрация. на злото. Но макар огънят на беззаконието понякога да изглежда сякаш е заложен в човешкото сърце и следователно пасивен, той все пак е огън на беззаконието, готов да избухне с усилената жег на преднамерения грях.

Цяла нощ. Хлебярят, така да се каже, спи, докато тестото втасва, т.е. докато се разработва дяволският план. Когато всичко е готово или „на сутринта“, пекарят разпалва огъня, фурната е достатъчно загрята, печенето започва; тоест, замисленото зло е постигнато. Пекарят може да се смята за представител на водача на заговора.

7. Всички горещи като пещ. Това очевидно показва интензивността на страстта им и свирепостта и огнената сила на разрушението. Те бяха стигнали дотам беззаконието си, че изключителната му топлина, предназначена да погълне други, причини тяхната собствена гибел (виж Дан. 3:19–22). Сатанинските схеми и планове рано или късно се отразяват на своите подстрекатели. Израилевите царе бяха повлияли на народа си към зло. Те го бяха разпалили и разпалили с огъня на греха, докато всички, царе и поданици, бяха обхванати от пламъците на общо унищожение.

Техните съдии. Магистратите и другите длъжностни лица.

Всички техни царе. През този последен период от историята на Израел четирима от петима царе са били умъртвени за 20 години; четирима за малко повече от двацет, като жертвите са Захария, Шалум, Факей и Факей. В по-ранните дни на северното царство няколко други царе са били убити от своите наследници или са починали насилствено или мистериозно. От 20-те царе на Израел само Йеровоам I, Вааса, Омри, Охозия, Йеху, Йоахаз, Йоас, Йеровоам II и Менахем са починали от естествена смърт.

8. Сред хората. Буквално „сред народите“, т.е. сред другите народи (виж Естир 3:12). Една от главните причини за отстъпничеството на Израел е, че те са общували с езичниците и са се женили с тях (виж Изх. 34:12–16; Пс. 106:33–41).

Питка. Евр. „угах“ - кръгъл, тънък слой хляб, който бързо се е печал върху пепел или нагорещени камъни (виж 1 Царе 19:6). По никакъв начин не е приличал на съвременния сладък кекс;

Приличаше повече на палачинка. Угата трябваше бързо да се обърне, иначе щеше да изгори от едната страна и да се превърне в влажно тесто от другата; съсипана от топлината, защото не е проникнала от топлина. Това е графична фигура на духовна непостоянство и непостоянство. Израилтяните по изповед бяха поклонници на Господа, но се занимаваха с идолопоклонничеството на езичниците.

Господ избра Авраам и неговите потомци да бъдат свят народ за Него, за Негово собствено притежание; и затова Той постанови те да бъдат, както пророкува Валаам, народ, който „ще живее сам“ (Числа 23:9; виж Изх. 19:4–6; Втор. 14:2; 26:16–19; Пс. 135:4). Израел отказал да следва този божествен ред, а се смесил с околните народи и така се превърнал в религиозен хибрид, така да се каже.

9. Чужденци погълнаха. Това смесване на Израел с езичниците (ст. 8) не можеше да доведе до нищо друго освен до проблеми. Идолопоклоннически чужди народи наистина погълнаха силата на Ефрем. Сирия намали въоръжените сили на Йоахаз до унижително малък брой (4 Царе 13:3–7). Менахем трябваше да плаща данък на Асирия (4 Царе 15:17–20). По време на царуването на Факей, Тиглатпаласар, царят на Асирия, завзе израилтянската територия и отведе народа в плен в Асирия (4 Царе 15:29; 1 Летописи 5:26). Всичко това се случи преди царството да приключи с падането на Самария (4 Царе 17:5–18).

Сиви коси. Символично представяне на намаляващата национална сила на Израел и упадък на националното му значение.

И все пак той не знае. Това не означава непременно, че Израел не е знаел, че е в упадъчно, провалящо се състояние. Фактите вътре и извън нацията бяха твърде очевидни.

Това, което не разбраха, беше, че този упадък се дължи на тяхното отстъпничество. Израел нямаше същественото знание, което би трябвало да има (вижте гл. 4:6).

10. Гордостта на Израел. Вижте гл. 5:5.

Въпреки всичко това. Тези думи подчертават упоритостта на северното кралство в не търсейки Господната помощ. Вместо това, те сключваха съюзи и договори с чужди народи.

11. Като глупав гълъб. Изглежда, че гълъбът е проста, лесно заблуждаваща се птица, е било широко разпространено мнение в древността. Глупостта на тази птица е предмет на арабска поговорка, поговорка, чиято древност е неизвестна. Абсолютната простота на гълъба да полети право в мрежата на ловеца на птици, без да го подозира или наблюдава (виж Притчи 7:23), е ефективно използвана като графична илюстрация на глупостта на Ефрем. Като поиска помощ от Египет и Асирия, Израел не осъзна, че се поставя в позиция да разпали териториалния апетит на тези имперски сили, които се стремяха да контролират Палестина. Така Израел загуби своя национален суверенитет и независимост (виж стр. 31–33).

Към Египет... към Асирия. Самото положение на Палестина я излагаше на нашествие от тези две древни империи. Двете израилтянски нации стояха на магистралата, свързваща тези две могъщи сили. Многожеланата награда, за която тези могъщи империи се бореха, беше тази магистрала, свързваща богатите водосборни басейни на Нил и Ефрат. Царствата Израел и Юда бяха хванати в капана на тази международна контраигра и притиснати между двамата съперници. В отчаяние, без духовно доверие в своя Бог, Израел безразсъдно се обърна първо към едната, а после и към другата за подкрепа, която можеше само да се превърне в капан за собственото му национално благополучие.

12. Кога ще отидат. В Египет и Асирия за помощ (вижте на стих 11).

Моята мрежа. Мрежата на Божието наказание (виж Йов 19:6; Пс. 66:11; Езек. 12:13; 32:3).

Свалете ги. Пророкът продължава да използва образа на птиците и ловенето на птици. Без значение колко висок или бърз е полетът им, хората не могат да избягат от Бога. Те ще бъдат смирени до земята.

Като тяхното събрание, Осия информира Ефрем, че наказанията, толкова често провъзгласявани на събранието на израилтяните от пророците, ще бъдат строго изпълнени върху отстъпниците.

13. Горко им! Хората се бяха отдръпнали от Бога, единствения им източник на спасение (виж Пс. 3:8; 46:1; 91:1–3; Йона 2:8, 9).

Изкупи ги. Очевидно е препратка към изхода от Египет.

Говорени лъжи против мен. Тук пророкът не обвинява хората, че лъжат срещу обикновени хора (виж стих 3), а, по-сериозно, че лъжат срещу Господа или Го засягат. В подобни лъжи може да се включва отричане на Божията същностна и единствена божественост, както и на Неговата сила или готовност да защити или накаже. Или пророкът може да има предвид, че тези лъжи се състоят в лицемерно приближаване до Бога с устни, докато сърцето е отдалечено от Него (виж Исая 29:13).

14. Със сърцето си. Фалшивостта на хората се проявяваше както в делата им, така и в думите им; защото, ако изобщо са се обръщали към Бога за помощ, са го правили неискрено. Викът на Израел към Господа не беше от сърце.

Виеше. Евр. *yalal*, „да вия“. Тази дума имитира звука на бедствие, както и английската дума „wail“. Тези вопли бяха заради страданието на хората, а не заради истинско покаяние и вяра в Господа (виж върху Пс. 18:41). Истинското покаяние е подтикнато не от страха от наказанието на греха, а от желанието да се освободим от неговата изключителна греховност (виж върху Йов 42:6).

Те се събират. Картината тук е на група безделници, които се мързелуват заедно, като основният им интерес е храната и пиенето. Направени са няколко предположения относно целта на тези събирания. Някои предполагат, че те са се провеждали уж за извършване на някакъв допълнителен ритуал на поклонение пред Господа. Други предполагат, че това са били празненства в идолски храмове, провеждани за умилостивяване на боговете чрез хранителни приноси. Или тези събирания може да са били обикновени групи, събрани близо до градските порти, само за да обменят последните слухове и клюки и може би да обсъдят тъжното състояние на националните дела. Във всеки случай, основната грижа на тези хора е била да се уверят, че имат изобилие от зърно и вино, за да се погрижат за телесните си нужди. LXX гласи: „Те се режеха за масло и вино“, което означава, че са се режеха фанатично в поклонението си пред своите изваяни идоли. Това не е била необичайна езическа практика (вижте 1 Царе 18:28).

15. Аз съм вързал. Буквално „наказах“, „наказах“ или „наставих“. Този пасаж е още едно позоваване на Господната доброта и последвалата неблагодарност на Израел. В замяна на Божията доброта към Неговия народ, те замислиха зло против Него. Упорито се придържаха към собствените си зли пътища.

Между другото, този стих разкрива силата и свободата на човешката воля. Волята има силата да се съпротивлява на Божието влияние и да превръща това, което Той е замислил за добро, в зло, защото е морално и духовно суверенна и независима.

Ръцете им. Или „предмишниците им“. Ръцете са символ на сила (вижте Пс. 18:34; 144:1). Така Господ научи народа Си на източника на силата и тайната как да я придобием. Въпреки това те се разбунтуваха срещу Него.

Представете си пакост. Еврейският словоред поставя следния акцент: „Срещу мен замислят пакост, срещу мен, техния Бог!“ Срещу Господа, който беше направил това

много за тях и за чиято слава бяха създадени, те обърнаха гръб, за да следват идоли, за да отдадат слава на тези суети (виж Исаия 42:8).

16. Като измамен лък. Буквално „като лък на хлабавост“; тоест, хлабав или разхлабен лък. Бунтовното отношение на Израел срещу Бога е образно представено тук като отпуснат лък, който не успява да изпрати стрелата към целта. Постепенният духовен упадък на Израел, който ги е накарал да пропуснат високата си съдба, наистина е наподобявал лък, чието въже, губейки еластичността си, не е било в състояние да изстреля стрелата към обекта, към който е била насочена (виж Пс. 78:55–57).

Яростта на езика им. Думите на водачите, които учеха народа да се уповава на Египет, а не на Бог, които насочваха народа към идолопоклонство и зло, щяха като меч да пронизват собствените им гърди, когато царството им бъде разрушено и народът им отведен в плен в чужда земя.

Тяхното подигравка. Както с Египет (вижте Исаия 30:3, 5), така е и със света; той се подиграва и се подиграва на онези, които напразно се уповават на него и му служат предпочитано пред Бога.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1 РК 284

9 РК 280

10 РК 284

11 РК 280

14 4Т 533

ГЛАВА 8

1, 12 Заплашва ги унищожение заради нечестието им, 5 и идолопоклонството.

1. Настройте тръбата. Като верен страж (вижте Езекиил 33:1–3; Амос 3:6), Осия тук провъзгласява с настоятелен тон, че съдът бързо ще сполети Божия народ. Тръбата е за да бие тревога за предстоящото нашествие.

Идват като орел. Това се отнася за асирийския цар Салманасар V, който скоро щеше да нахлуе в Сирия и Палестина (4 Царе 18:9), слизайки от север с бързия, страховит полет на орел върху плячката си (виж Втор. 28:49).

Срещу дома. Това не се отнася до храм в северното царство, защото такъв храм, поради идолопоклонството си, не би могъл правилно да бъде наречен „дом Господен“. Нито пък се отнася до Храма в Йерусалим, тъй като това пророчество се отнася до северното царство на Израел. Следователно вероятно се отнася до народа на Израел, поради заветната им връзка с Господа (виж върху Числа 12:7). Остава обаче възможността „дом Господен“ да се използва тук като еквивалент на „дом Божий“ или Ветил, който е бил един от центровете на поклонение на телетата в Израел (виж върху 1 Царе 12:29).

2. Боже мой, ние Те познаваме. Изправени пред непослушанието си към Божия завет и закон, хората искрено се обръщат към Господа за помощ, настоявайки за познанието си за Него. Трагично е обаче, че това е безжизнено знание, което не може да предложи избавление (вижте Матей 25:11, 12).

3. Отхвърлени. Бог отговаря, като дава причината, поради която не може да направи нищо за Израел. Те са отхвърлили доброто, своя добър Бог, своя добър закон и завет, добрите неща, които Бог дава на онези, които Му се подчиняват. Не остава нищо друго освен тяхното отхвърляне от Бога и предаването им в ръцете на враговете им. Такова трябва винаги да бъде отношението на Господ към онези, които просто се обръщат към Бога за спасение, но не вършат волята и делото Божие, необходими за спасение (вижте Матей 7:21–23; 15:7, 8).

4. Поставяне на царе. Препратка към безбожните узурпатори, които са убивали своите кралски особи предшествениците си, за да си направят път и да завземат трона (виж гл. 7:7).

Не от мен. Тоест, божественото ръководство не е ръководило поведението им, което е било непокорно и следователно без Божието одобрение.

Те си направиха идоли. Отстъпилият народ беше използвал среброто и златото си, за да си направи идоли и да подкрепя идолопоклонническото поклонение (вижте 1 Царе 12:26–28; Исая 40:19; Йеремиа 10:1–4).

Бъдете отсечени. Резултатът от това идолопоклонство е, че самите тези изображения ще бъдат разрушен при разрухата на кралството.

5. Телето ти. Ако употребата на единствено число „теле“ е значима, вероятно става дума за телето от Ветил, защото този град изглежда е бил главният център на поклонението на телето в Самария (вижте върху Амос 7:13).

Отхвърли те. Буквално „отхвърли“. Еврейският език е донякъде неясен и са използвани различни глаголни приложения, като например „теб“ (KJV), „мен“, „тях“ и т.н., всяко от които дава свой собствен нюанс на значение. Мисълта на целия пасаж (ст. 5–7) обаче е достатъчно ясна, защото показва, че народът скоро ще пожъне плодотелето на поклонението пред телеца, установено от Йеровоам I (1 Царе 12:28). LXX за това изречение гласи: „Отхвърли телеца си, Самария“, което прави това призив към Самария и цялата страна да отхвърлят поклонението пред телеца, което е донесло върху тях Божия гняв.

Гневът ми пламна. Господ е напълно оправдан в гнева Си срещу отстъпниците. Той пита колко време ще мине, преди да станат невинни за подобно беззаконие; или, както се изразява LXX, „Докога ще не могат да се очистят в Израел?“

6. От Израел беше и то. Тук Осия показва безумието на поведението на Израел. Това начално изречение посочва произхода на това конкретно идолопоклонство, златния образ на телето. То възникна в северното царство при управлението на Йеровоам I (3 Царе 12:26–33) и продължи и при неговите наследници. То наистина „не беше Бог“. Тази конкретна форма на поклонение на телета не е донесена от чужда страна, както култовете към Ваал и Астартата от сидонците, Хамос от моавците и Молох от амонците.

Работникът го е направил. Най-голямата глупост е да гледаме на всеки обект, който е бил планиран и изработен от нас, като на нещо по-висше от нас. Идолопоклонството кара хората да се противопоставят на самия принцип на разума. Те изработват идола и въпреки това го смятат за свой бог; в същото време те, които са създадени и поддържани от Бога, Го изоставят. Същността на истинската религия е поклонението пред Създателя; глупостта на идолопоклонството се крие в поклонението пред това, което собствените ни ръце са създали (вижте стих 14).

7. Посято от вятъра. Жътвата винаги е сигурен резултат от сеитбата (Гал. 6:7, 8). Идолопоклонството на Израел може да има само един резултат - божествено наказание. Вятърът изобразява празнотата и суетата на идолопоклонническия път на Израел; вихрушката - последващото унищожение. Каквото и да стане наш идол, каквото и да лиши Бога от полагащото Му се място в сърцето, със сигурност ще ни донесе жетва от съжаление и страдание. Ще ни бъде възмездено с твърдата монета на собствения ни морален и духовен добив (виж Исая 2:17–21; Езекиил 14:1–5).

То няма стъбло. Буквално „Няма зърно“. Все още продължавайки образа на вятъра, когато посятото семе е вятър, пророкът посочва, че пожънатата реколта е провал, безсмислие, дори унищожение; защото посятото семе не дава зърно, пъпката не дава „брашно“.

Ако е така, ще даде добив. Ако случайно се ожъне някакво зърно, нашествието на алчни чужденци със сигурност ще го погълне. По този начин пророкът по поразителен начин показва, че божествената погибел неизбежно се стоварва върху всички зли дела (виж Притчи 14:11, 12).

8. Израел е погълнат. Това включва не само реколтата от полето, но и самите хора.

Като съд. В резултат на унижителното поражение на Израел, репутацията му пострада толкова силно, че беше презрян и опозорен като безполезен съд, за да бъде изхвърлен като напълно негоден за употреба (вижте върху Йеремиа 22:28).

9. Диво магаре. Това животно, с неговите своенравни и неуправляеми начини, е използвано тук, за да изобрази поведението и нрава на Ефрем, който се обръща към Асирия и участва в езически и идолопоклоннически практики.

Наема любовници. Това са асирийците, с които, като с развратна блудница, Израел имаше незаконни връзки и на които тя безсрамно давала подаръци (плащане на данък).

10. Скърбете малко. Ако „малко“ е времеви израз за „след малко“, значението би било, че скоро Израел ще почувства болезнените последици от прибягването си до Асирия.

Някои смятат, че думата „малък“ тук е използвана в ироничен смисъл: колкото и тежък да е бил данъкът, наложен на Израел, и мъчителен за понасяне, той би бил лек в сравнение с мъката, която ще трябва да понесат, когато целият народ бъде отведен в плен.

Бремето. Препратка към потисничеството и изискванията, наложени на Израел от жестоки и хищни асирийци.

11. Направили много олтари. Вижте гл. 10:1. Вместо едно място с олтар, което Бог беше определил (виж Втор. 12:1–14), Израел умножил олтари противно на изричната Божия заповед. Те били за поклонение на идоли, като телетата, ваалите (виж Осия 2:17) и други езически идоли. Разположението им било на всеки висок хълм и място, което било угодно на хората (виж гл. 4:13).

12. Великите неща. Или „десетките хиляди“. Доколкото Израел беше облагодетелстван, за разлика от никой друг народ, с откровението на Божията воля в писмен закон, нямаше извинение за неговото отстъпничество. Божествените инструкции бяха твърде многобройни, твърде подробни, твърде ясни и твърде изчерпателни за това.

Счита се за странно нещо. Въпреки че Божиите указания и инструкции бяха пълни и адекватни, те станаха чужди на склонностите на избрания народ и така Божиите учения останаха незабелязани.

С оглед на свободния достъп, който всички имат до Божието Слово днес във всички страни и на всички езици, ние, които живеем в свят, по-нуждаещ се, по-проблемен и по-враждебен от този от времето на Израел, ще открием, че нямаме извинение, ако пренебрегнем Свещеното писание и неговото послание (вижте Евр. 2:1–3).

13. Яжте го. Жертвите на Израел на Бога не бяха приемливи за Него, защото не бяха представени в истинския дух на преданост (вижте Исая 66:3).

Посещение. Тоест, с цел наказание (вижте върху Пс. 8:4; 59:5).

Те ще се върнат в Египет. Божието търпение е достигнало своя край, защото... пълнотата на тяхното беззаконие. Времето на тяхното наказание е тук. Богът, който беше избавил бащите им от египетското робство, сега ще изпрати децата им на подобна или по-лоша съдба от тази на Египет. Тук не се има предвид действително завръщане в Египет; терминът „Египет“ се използва само като символ на робството.

14. Израел е забравил. Осия проследява греховността на Израел, с нейните пагубни последици, до нейния източник - забравата за Бога. Тази забрава за Господа доведе до идолопоклонство и последвалото изграждане на езически храмове.

Ще изпратят огън. Това предсказание се изпълни, когато Сенахирим превзе укрепените градове на Юда (4 Царе 18:13), а също и по-късно, когато Навуходоносор превзе и изгори Йерусалим (виж 4 Царе 25:8, 9; 2 Лет. 36:19; Пс. 74:3-8; Йер. 17:27).

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1, 2 ГК 310

3 бр. 280

4 РК 279

5, 6 РК 285

7 МҮР 87; 1Т 269

12 COL 306; Ed 127; РК 296

ГЛАВА 9

2

Бедствието и пленничеството на Израел заради греховете и идолопоклонството им.

1. Не се радвайте. Първата половина на тази глава, стихове 1-9, представя предупреждение срещу всякакво чувство на фалшива сигурност, произтичащо от период на временен просперитет. Израел под ръководството на Йеровоам II процъфтявал (виж гл. 2:8), а след заминаването на Тиглатпаласар III, цар на Асирия (4 Царе 15:19; виж 1 Лет. 5:26), земята имала мир под ръководството на Менахем. Докато Тиглатпаласар не нахлул в Израел, дори Факей бил донякъде силен, защото в съюза си със сирийския Рецин той бил обект на страх за Юдея (4 Царе 16:5, 6).

Обичаха награда. Това обяснява причината за тяхната радост. Благословиите на реколтата са били смятани за награди за тяхното идолопоклонство (вижте Йеремиа 44:17, 18). Не е чудно, че Осия говори за тези благословии като за наема на блудница, а не като за доказателства за Господното благоволение!

2. Няма да ги храни. Въпреки че Израел ликува заради благословиите на реколтата си, хората няма да могат да се радват на изобилния добив на нивите си, защото ще бъдат отведени в плен в Асирия, както очевидно се подразбира в стих 3. Когато Божиите благословии се обърнат към целите на греха, с милост Той ги отнема (вижте П.К. 21).

3. В земята Господня. Тоест, в Палестина (виж Пс. 85:1; Йоил 2:18), която Бог е възнамерявал да бъде постоянно притежание на Неговия народ. Чрез греха и отстъпничеството си обаче те щяха да я загубят. Тя беше тяхна само въз основа на заветните отношения. След като се бяха отрекли от завета (Осия 6:7; 8:1; 9:1), беше уместно да бъдат премахнати от земята (виж гл. 9:15, 17; вж. гл. 2:5, 9).

Връщане в Египет. Вижте гл. 8:13.

Яжте нечисти неща. В земята на пленничеството си хората ядяха това, което беше нечисти, тъй като не можеха лесно да се съобразят с изискванията на закона, забраняващ яденето на определени животни (виж Лев. 11; Ез. 4:13).

Хляб на опечалените. Това е била храна, която се е яла на погребално хранене от онези, които са скърбели за мъртвите. Всяка такава храна е била законно нечиста, защото трупът е церемониално осквернявал в продължение на седем дни жилището, в което се е намирал, и всички, които са влизали в него (вижте Числа 19:14).

²Никол, Ф. Д. (1978). Коментар на Библията на адвентистите от седмия ден: Светата Библия с екзегетични и обяснителни коментари. Серия с коментарни справки (Осия 1:1). Вашингтон, окръг Колумбия: Асоциация на издателствата „Ревю енд Хералд“.

Следователно, онези, които ядяха тази храна, щяха да бъдат церемониално нечисти. Така щеше да бъде и с пленниците в осквернената земя на техния изгнаник.

Хляб за душата им. Изречението гласи буквално „защото хлябът им е за душата им“; тоест „за самите тях“ (вижте Пс. 16:10). Цялата им храна ще бъде необходима, за да изхранва живота им. Тя няма да бъде донесена в дома Господен като жертва.

5. Какво ще правите? В чужда земя хората биха почувствали остро загубата на своите годишни празници, годишни празници и религиозни тържества (вижте гл. 2:11).

6. Те са си отишли. Пророкът изобразява изгнанието на Израел в земята на плен като събитие, което вече се е случило. Притежаването и завладяването на „Господната земя“ (вижте стих 3) е доказателство за наладата от Господната любов. Следователно, тъй като беззаконието на хората им е донесло божествено немилост, изгонването от родината им е било очаквано.

Заради разрушението. Това се отнася до опустошението и разорението на собствените им страна, от която „те са си тръгнали“, тоест, от която са били взети.

Египет. Египет очевидно все още се използва в преносен смисъл, показвайки, че земята на тяхното наказание ще бъде втора земя на робство (виж гл. 8:13). Далеч от родната си земя те ще бъдат събрани и обречени да бъдат погребани.

Приятните места. Тъй като „места“ е предоставена дума, може би е по-добре да се предостави по-обща дума, като например „неща“ (RSV). Предлагани са различни тълкувания за това какво представляват тези „приятни неща“, като например сребърни идоли, сребърни ценности или къщи, украсени и съдържащи сребро. Контекстът е в полза на последното тълкуване. Украсените домове на израилтяните щяха да станат напълно запустели и изоставени, така че коприва и тръни щяха да ги обземат.

Скинии. Тук се използва преносно за обозначаване на къщи.

7. Дните на посещение. Очевидно лъжепророците от времето на Осия, както и тези от други дни, са се присмивали на идеята, че ще дойдат дните на Божия гняв, уверявайки хората, че не трябва да се страхуват (вижте Йеремиа 14:13–15; Езекиил 13:9, 10; Амос 6:3). За съжаление, мнозина повярваха и желаеха това измамно учение (виж Исая 30:8–14). Но Божията цел надделява; денят на божественото посещение и възмездие е тук. Израел не може да избегне това да узнае, защото това, в което не биха повярвали, сега ще го преживеят.

Духовният човек. Буквално „човекът на духа“; тоест, човекът, който има дух.

Някои разбират това твърдение като означаващо, че пророкът и човекът на духа са лъжепророците (вижте на стих 8), които твърдяха, че са били божествено вдъхновени и ласкаеха Израел с фалшиви надежди и уверения за сигурност и безопасност (вижте Йеремиа 8:11). Горчивият опит щеше да научи Израел на глупостта на онези, които заблуждаваха народа с лъжливите си предсказания. Изглежда, че когато Бог издигне истински пророк, Сатана изпраща лъжепророци. Моисей трябваше да се бори с египетските магьосници и с Валаам (Исх. 7:10, 11; 8:6, 7; Числа 22–24). Илия на планината Кармил трябваше да се срещне с 450-те пророци на Ваал (3 Царе 18). Михей в Самария трябваше да се срещне с още 400 (3 Царе 22:6–23). Такива лъжепророци ще се появяват дори до последните дни на земната история (виж Матей 24:11, 24).

Други разбират това позоваване като означаващо, че пророкът и човекът на духа са истинските пророци, които хората наричали глупаци и луди и се отнасяли презрително към тях като към такива, презирайки ги и преследвайки ги. Светски настроените хора винаги са смятали истинските Божии пророци за луди, както е правил Фест, когато е имал работа с апостол Павел (Деяния 26:24); и военачалниците на Ииуй, когато Елисей изпратил младия пророк да помаже Ииуй за цар (4 Царе 9:1–

11); и Семая, когато той осъди Еремия (Ер. 29:24–29). Не беше ли обявен нашият Господ за „луд“ от юдеите по Неговото време (Йоан 10:19–21)?

Голяма омраза. Очевидно омразата на вероотстъпниците, било то срещу техните събратя, срещу техния Бог или срещу Господните пророци. В своя низходящ път на греха престъпникът първо пренебрегва Бога, след това умишлено не Му се подчинява. Накрая, когато падне под Божието наказание заради умишленото си поведение, той мрази своя Създател.

8. Стражът. Ако считаме пророка и духовния човек (виж ст. 7) за истински пророци, на които хората са се присмивали и подигравали като глупаци и фанатици, Осия тук заявява, че неговият Бог е Богът на тези стражи. И независимо как са били третирани, като Божии стражи (виж Езекиил 3:16–21; 33:7–9), Господ ще ги защити.

С моя Бог. Думата „с“ тук е многозначителна. Ако лъжепророкът е бил с хората да се подмамват на тяхното благоразположение и да извиняват греховните им пътища, истинският пророк е бил по всяко време с Господа, за да получава Неговата помощ и напътствия, с Него в общение, с Него, за да изпълнява божествената воля въпреки всякаква опозиция. С една дума, за негова голяма привилегия е било да бъде член на тази избрана група, която е „сътрудник на Него“ (2 Кор. 6:1). Чрез промяната на една гласна от традиционния правопис (вижте том I, стр. 25, 26), тази фраза може да се преведе като „людете на моя Бог“.

Примка на птицеловец. Фигура, отнасяща се до делото на лъжепророка, който хваща хората в капан за унищожение чрез измамата си (виж Исаия 30:8–13). Това изглежда показва, че „пророкът“ (виж стих 7), споменат по-рано, може да е лъжепророк, а не истински един.

Омраза. Очевидно омразата срещу Бога и Неговия народ, която е подхранвана от идолопоклонството. Тя е изобразена като съсредоточена в идолския храм и активно представена от лъжепророка.

Дом на неговия Бог. Лъжепророкът би бил свързан с идолски храм, може би този във Ветил (вижте гл. 8:1). Обърнете внимание на контраста между „неговия Бог“ и „моя Бог“, споменат от Осия по-рано в стиха.

9. Дните на Гива. За да покаже на народа на северното царство до какви дълбини на покварата са паднали, Осия въвежда алюзия към Гива. Това е може би препратка към отвратителното и срамно малтретиране на наложницата на левита от страна на мъжете от Гива, един от гнусните инциденти в периода на съдиите (виж Съдии 19).

Спомнете си беззаконието им. Точно както грехът на Гива беше кърваво отмъстен от близките унищожението на племето на Вениамин — въпреки че за известно време изглеждаше, че Бог е пренебрегнал вината на грешниците и е позволил на Вениамин да победи другите племена (виж Съдии 20) — така ще бъде и със северното царство. Те няма да избегнат божественото наказание на гнева в изгнанието си, въпреки че в продължение на много години изглеждаше, че прегрешенията им са били пренебрегвани от Бог.

Посещение. Тоест, „наказване“ (виж Осия 8:13; виж върху Пс. 8:4; 59:5).

10. Като грозде. Да намериш грозде и първозрели смокини в дива и необработена пустош е особено приятно. Господ изразява голямата радост, която е изпитвал към Израел от древността, когато ги е взел при Себе Си (Второзаконие 32:10).

Вал-фегор. Препратка към ужасното духовно и буквално прелюбодеяние, което Моав е примамил Израел да се обвърже, примамка, предложена от отстъпника Валаам (вж. Числа 25:1–5).

Отделиха се. От еврейската дума назар, която във формата, която се среща тук, означава „да се посвети“. Назар е коренът на думата назир, назорей (вижте върху Числа 6:2).

Този срам. Моавските девойки пожертваха девствеността си на този отвратителен и мръсен бог; и в това нечестиво дело бяха замесени израилтяните, които трябваше да бъдат отделени за Бога и Неговата служба (Числа 25:6–9). За разлика от назореите, които се отделиха от това, което би попречило на тяхното посвещение на Бога (вижте Числа 6), тези престъпници се отделиха от Бога и Неговите пътища и се присъединиха към срама, като по този начин станаха, така да се каже, „назореи на срама“ (вижте по-горе под „Отделиха се“).

Според това, което са обичали. Или „като това, което са обичали“. Мъжете са склонни да се превръщат в характер като обект на тяхното поклонение (вижте върху Пс. 115:8). Това беше вярно за Израел. След като изпаднаха в дегенерация по отношение на морала и характера, те бяха смятани от Бог за отвратителни, подобно на езическите мерзости, на които се покланяха.

11. Що се отнася до Ефрем. След като прави паралел между сегашното зло на Израел и онези срамни злини от миналото, Гива и Ваал-фегор (ст. 9, 10), Осия продължава, за да обяви заслуженото наказание, което предстои да сполети северното царство.

Тяхната слава. Значението на думата Ефрем е „двойно плодородие“ (вижте върху Бит. 1:1). 41:52). Благословията на Яков върху Ефрем предсказва, че той ще бъде по-голям по брой от брат си Манасия (Бит. 48:14–20), която благословия по-късно е потвърдена от Моисей (Втор. зак. 4:14). 33:17). Следователно е много вероятно славата, за която се говори тук, да се отнася до увеличаването на населението на Ефрем. В резултат на меча на идващия нашественик, ще има значително намаляване на броя на жителите на Ефрем.

12. Да, горко също. Божието оттегляне от Неговия народ беше причината за цялото им горе (виж Втор. 31:16–18). Тъй като Израел се беше отделил от Бога (Осия 7:13), за Бога не оставаше нищо друго, освен да се раздели с тях (виж 2 Лет. 15:1, 2).

13. Ефрем. Еврейският текст от първата половина на този стих е донякъде неясен. LXX за това изречение гласи: „Ефрем, както видях, даде децата си за плячка.“

Убиец. Вероятно никой древен народ не е бил по-жесток към победен враг, отколкото... асирийците (виж гл. 10:14).

14. Какво ще дадеш? Пророкът е съгласен с определеното наказание.

15. В Галгал. Вижте гл. 4:15.

Мразех ги. Страшно е, когато греховете ни предизвикват Божията омраза и сурова воля. да бъдат тези съдби, които са последици от тази омраза. Можем обаче да бъдем сигурни, че макар Бог да мрази греха, Той все пак обича грешника (SC 54). Ако грешникът не се отдели от беззаконието си, той някой ден ще трябва да се справи с божественото отвращение от злото, което носи окончателното унищожение на греха. Грехът на Ефрем не беше обикновен грях, не беше грях на невежеството. Той беше грях срещу пълната светлина на Божията воля и следователно заслужаваше по-голямо осъждане (виж Лука 12:47, 48).

Моят дом. Сравнете „моята земя“ (вижте на стих 3).

Не ги обичайте повече. Това, разбира се, се отнася само за нацията като цяло. Не се отнася за отделни хора, много от които останаха верни на Господа и Неговите пътища. Имаше много такива в Израел и Бог ги обичаше, както винаги ги е обичал и ще обича (вижте 1 Царе 19:18; 2 Лет. 16:9; Рим. 8:35–39; П.К. 292).

Всичките им князе. Това показва колко безнадеждно е било духовното състояние на северното царство, защото нито един от царете му не е правил това, което е право в очите на Господа. Колко трагично е, че този народ, който е трябвало да бъде светлина за езичниците (виж Исаия 49:6), се е превърнал в земя на духовен мрак. За допълнителен коментар вижте стр. 30–33.

16. Ефрем е поразен. Въпреки че Израел беше поставен като приятно растение в градината на Божията любов, болестта на отстъпничеството е поразила корена му и той е изсъхнал. Когато коренът изсъхне, не може да има надежда за плод. Следователно, дървото на Ефрем, ако първо не Го изоставят заради Божиите пътища, няма да даде нищо друго освен листа и затова ще заслужи божественото наказание (виж Матей 21:18, 19).

17. Боже мой. Вижте стих 8. Бог не е Бог на онези, които чрез непокорството си се отдалечават от Него. Бог никога не изоставя хората, освен ако те първо не Го изоставят заради пътища, които сами избират (вижте стих 12).

Скитници. Векове по-рано Бог е предупредил Израел, че това ще бъде съдбата им, ако се отклонят от Господа (виж Втор. 28:63–65). Десетте племена, като народ, не е трябвало да се върнат, а да бъдат „скитници сред народите“ до края на времето (виж РК 298). Колко поразително се е изпълнило това божествено предсказание, се вижда ясно в историята на евреите от времето на Осия до наши дни. Те са ходили от народ на народ, народ без държава. Това пророчество обаче не казва, че членовете на десетте племена не са могли да се завърнат от плен като индивиди, защото са могли, и някои от тях са го направили, с завърналите се пленници на Юда, след края на изгнанието на Юда (виж върху Осия 1:11).

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

7 РК 285

9 РК 282

17 РК 280, 298

ГЛАВА 10

Израел е порицан и заплашван заради своето нечестие и идолопоклонство.

1. Празна лоза. В Писанията Божият народ често е сравняван с лоза (Пс. 80:8; Исая 5:1–7; Йеремия 2:21; Матей 21:33–41). Лозата, изобразена тук, не е безплодна, но плодът, който се произвежда, е за нея самата. От гледна точка на собственика лозата може да се нарече „празна“, защото той не получава нищо от нея. Така е и с Израел. Господ не получи полагащия Му се плод от народа, за който беше направил толкова много (вижте върху Исая 5:1–7).

Дава плод. Макар че по име и изповед народът на Израел беше Божий народ, на практика той не даваше плодовете на правдата. Те заслужаваха същото осъждане, което Исус наложи на безплодната смокиня (вижте Матей 21:18, 19).

За себе си. Или „за себе си“. Малко хора могат да понесат просперитета. Вместо да бъдат водени от Божията доброта и благословии към искрено покаяние за греха и по-близо общуване със своя Създател, те са склонни да Го забравят. Плодовете на своите благословии егоистично пазят за себе си и не Му се връщат. По този начин Бог често бива лишен от плодовете, които хората Му дължат. Голяма злоупотреба с Божията доброта е да откажем да споделим благословиите си с другите. Вижте стр. 32, 33.

Увеличи олтарите. Еврейската дума, преведена като „увеличени“, идва от същото корен, както и думата, преведена като „множество“. Идеята е, че точно според увеличаването на техните благословения се е увеличавало и тяхното отстъпничество. Това представя в действителност това, което току-що беше дадено в символи, големия растеж на отстъпничеството на Израел. Увеличаването на населението и материалния просперитет (вижте на гл. 2:8; П.К. 286) доведоха до увеличаване на броя на идолопоклонническите олтари.

Образи. Евр. *maššebot*, „стълбове“ (виж върху Осия 3:4; срв. 1 Царе 14:23).

2. Сърцето им. Израел добави служението на идоли към това на Господа (виж 4 Царе 17:32, 33,41) и това половинчато поклонение на Себе Си Бог не можеше да толерира (виж Матей 6:24). То е само

когато се обърнем към Бога с цялото си сърце, Той може да направи за нас това, което пожелае (вижте Притчи 23:26; Йеремиа 29:11–14).

Разделен. Или „гладък“, „хлъзгав“.

Съборя. Една дума на еврейски, която буквално означава „да счупиш врата“, дума, често използвана в ритуален смисъл (виж Изх. 13:13; 34:20; Втор. 21:4, 6). С тези думи Осия заявява, че средствата за грях ще бъдат отнети от престъпниците и унищожени, олтарите им – съборени, а идолите им – опетнени. „Той“ в това трето изречение на стиха е емфатично: „Той [Самият Господ] ще събори олтарите им.“

3. Сега. Или когато хората видят разрушението пред очите си, или когато са в плен.

Няма цар. В резултат на отхвърлянето им от Господа и съпътстващите го наказания, Израел щеше да бъде накаран да види и почувства, че царете, назначени по тяхна собствена воля (виж гл. 8:4), няма да могат да ги защитят или помогнат (виж гл. 3:4).

Това може да се отнася и до отхвърлянето от страна на Израел на Господа в Неговото двойно качество – както на техен Бог, така и на техен Цар. Това отхвърляне, което до известна степен започна с избирането на Саул (виж 1 Царе 8:7), в крайна сметка доведе до духовно бедствие и материални страдания, и накрая до пълна разруха.

4. Кълнене лъжливо. Неверието на Израел по времето на Осия е било изразено в няколко уважение към: (1) изоставяне на Господа чрез идолопоклонство, (2) нелоялност към своя суверен и (3) лъжа и безчестие в отношенията си със своите близки като цяло. След като сключили споразумение с асирийския цар Салманасар V, те измамно сключили завет със Со, цар на Египет (виж 4 Царе 17:4). По този начин, едновременно с това, те действали като нарушители на завета и не се подчинили на Божията заповед, забраняваща завети с чужденци (виж Изх. 23:32; 34:12; Втор. 7:2), и по този начин били неверни на хората и неверни на Бога.

Съдът пониква. Или буквално „съдът [или справедливостта] пониква“ или „съдът цъфти“. Някои предполагат, че „съдът“ се отнася до наказанието, което Бог ще нанесе на нечестивия народ, наказание, което ще бъде толкова горчиво и смъртоносно, колкото бучиниш. Контекстът обаче сякаш показва, че „съд“ тук се отнася до онази официална „справедливост“ в страната, която е била извращение и подигравка с истинската справедливост (виж Амос 5:7; 6:12). Тази извратена справедливост е като горчивата трева, която пониква толкова лесно и изобилно.

Бучиниш. Евр. рош, „горчива и отровна билка“ (виж върху Пс. 69:21). Думата се използва и за отровата на змиите (Втор. 32:33; Йов 20:16).

5. Самария. Столицата и водещият град на северното царство.

Телета. Евр. „еглот“, „млади крави“ или „юници“. На други места в Осия идолопоклонникът Телетата са обозначени с еврейската мъжка форма. Вероятно думата е в женски род, за да изрази презрение към изображенията, които Йеровоам I е поставил. Употребата на женска форма може също да предполага слабостта на тези богове; защото вместо тези телета да помагат на хората, хората са се страхували, че ще бъдат отведени в плен. Вместо множествено число, LXX използва единствено число „теле“, което е по-съвместимо с местоимението в единствено число „то“ (ст. 5, 6).

Бет-Авен. Буквално „домът на злата сила“ или „домът на нечестията“ (виж на гл. 4:15). Ветил, „домът Божий“, някога място на свещена памет заради

връзка с патриарх Яков, по-късно става един от двата центъра на идолопоклонническото поклонение на телета (1 Царе 12:26–33).

Свещеници. Евр. кемарим, дума, срещаща се другаде в Стария завет само в 2 Царе 23:5, където е преведено „идолопоклоннически свещеници“ и в Соф. 1:4, където е транслитерирано „Хемарими“.

6. Също така носени. Този стих обяснява предходния стих. Националният бог на Израел, телето, ще бъде отнесен в Асирия като една от военните плячки. В древността победата над един народ се е смятала за победа над неговите богове (вижте 1 Царе 20:23, 28; 2 Царе 18:28–35).

Цар Ярев. Вижте гл. 5:13. Няма конкретно споменаване на изпълнението на това пророчество за отвеждането на златния телец в Асирия, но можем да бъдем сигурни, че асирийците не биха позволили такъв ценен предмет да остане недокоснат във Ветил.

Съвет. Вероятно препратка към злата политика на Йеровоам I, която имаше за цел отделянето на Израел от Юдея (вж. 1 Царе 12:26–30).

7. Пяна. Евр. кешеф, „клон, отчупен“ (виж Мат. 15:13). LXX гласи „отчупен клон“ клонка.“ Фигурата подчертава лекотата, нестабилността и безпомощността на царя, на когото народът се е доверявал.

8. Авен. Най-вероятно това трябва да се разбира като Бет-авен, вероятно Бетел (виж върху гл. 4:15). Някои обаче приемат тези високи места на „Авен“ за обозначаващи високи места „на нечестията“ (евр. „aweṣ“ означава нечестие), където са били принасяни незаконни жертви на чужди богове. Като са принасяли жертви на Господа на тези високи места, вместо в Йерусалим, единственото място за религиозна служба според закона (виж Втор. 12:1–14), хората са започнали своето отдалечаване от Бога. По-късно, поради нарастващото отстъпничество, тези високи места са станали свидетели на най-отвратителното идолопоклонство и срамно греховни практики (виж върху Осия 4:13).

Трън. Поразителна картина на пълно опустошение.

Покрийте ни. Хората ще бъдат толкова обзети от страдание и ужас, че в отчаяние и безнадеждност ще пожелаят бърза смърт. Вместо да гледат повече такива сърцераздирателни сцени, вместо да търпят повече такива бедствия, те предпочитат да бъдат погребани под планини или хълмове.

Важно е да се отбележи, че нашият Господ е използвал подобни думи, когато е предсказал страданията, свързани с разрушаването на Йерусалим от римляните през 70 г. сл. Хр. (Лука 23:30), както е направил и Йоан, когато е изобразил отчаянието на хората в края на света (Откр. 6:16, 17). Не е ли безкрайно по-добре да се молим на Исус сега да „покрие“ прегрешенията ни с кръвта на Неговото изкупление, отколкото чрез пренебрегване на това да се налага да викаме към планините и хълмовете накрая да паднат върху нас и да ни покрият? Искрените ни молитви към Исус сега със сигурност ще бъдат чути, но молитвите към планините и хълмовете тогава ще бъдат напразни.

9. Гива. Вижте гл. 9:9. Този грях на Гива се беше превърнал в пословица.

10. Трябва да ги накажа. Относно целта на Пленничеството виж стр. 31, 568.

Събрани. Инструментите на Божието наказание ще бъдат чуждестранните нашественици (вижте Исаия 7:20). Точно както другите племена бяха събрани срещу племето на Вениамин в Гива, за да го унищожат, така и сега срещу десетте племена ще се съберат различни хора и народи, за да унищожат Израел. Числата, събрани срещу Израел, ще бъдат толкова огромни, колкото и тези на всички племена срещу едно малко племе на Вениамин (вижте Съдии 20).

Две бразди. Според масоретската традиция, LXX, сирийския превод и Вулгата, това би трябвало да гласи „две прегрешения“. Наказанието на Израел е свързано с неговите прегрешения и подобно на впрегнати животни, хората ще трябва да влачат това наказание след себе си. Божият народ беше отхвърлил лекото и лесно Божие иго (вижте Матей 11:29, 30) и се беше обвързал със собствените си пътища на греха. В този грях щеше да ги сполети унищожение.

11. Юница. Евр. 'егъл (виж на стих 5). Ефрем е оприличен тук на юница, обучена да вършее зърно. В древността (и в наши дни) воловете са били използвани за вършеене на зърно, или като са тъпкали с краката си, или като са теглили шейна или каруца върху него. Също така, те не са били с намордници (виж Втор. 25:4), така че са били оставени свободни понякога да грабнат пълна уста зърно. Такава е била историята на Израел. Тя е била поставена в Обетованата земя в лесни, удобни обстоятелства, като юница, която вършее, на която е било позволено да яде на воля. Трагично е, че тези материални удобства, които би трябвало да я приближат до нейния Създател, я направиха греховно самодостатъчна и непокорна (вижте Втор. 32:15).

Хубава шия. Настъпи промяна; асирийското иго е на път да бъде поставено върху хубавата шия на Израел.

Накарайте Ефрем да язди. Тоест, използвайте Ефрем за яздене или за теглене на превозно средство.

Плуг. Сега ще бъде наложен тежък и неприятен труд. Юда, заради нейните грехове, също е да споделя труда, като се налага да върши тежката работа по орането; а Яков, вероятно използван тук в смисъла на десетте северни племена, ще разбие буците. Веднъж освободен, Ефрем сега е покорен и принуден да носи хомота на тежката служба.

12. Посейте ... в правда. Буквално „за правда“ или „към правда“; Израел трябва да посее семе, от което ще поникне правда. Предупреждението, дадено тук отново, отразява значението на името Йезреел (вижте гл. 1:4; 2:23).

Жътва. Юницата (ст. 11) илюстрира състоянието, в което е изпаднал Израел поради греха; тук пророкът изобразява какъв Господ желае да бъде Израел чрез послушанието на вярата. Използвайки символи, извлечени от земеделския живот (ст. 12, 13), Осия отправя призива за покаяние и за реформация, която истинското покаяние носи. Бог уверява Своя народ, че ако подчинят живота си на Неговата воля и се отнасят справедливо към своите ближни, ще получат своята награда (виж Пс. 19:11; Притчи 11:18), награда, много по-голяма от общия сбор на добрите дела, които биха могли да извършат, точно както земеделецът, който сее съд пшеница, жъне от него много повече съдове в жетвата (виж Марк 10:28–30). Дори и да сеем семето на праведността със сълзи, утешаващото обещание остава, че ще пожънем с радост (виж Пс. 126:5, 6).

Милост. Евр. хесед (вижте Допълнителна бележка към Псалм 36). Сравнете значението на име Ло-рухама (вижте върху Осия 1:6; 2:23).

Разделете се. Това е божествен призив за реформация в живота, за изкореняване на плевелите на греха, както земеделецът прекарва плуга си през угар, необработено поле и го разорава, за да може земята да бъде готова за сеитбата на семето. Израел е призован да премахне всяко отстъпничество в поклонението, всяко беззаконие в живота и да се върне към Господа с искрено сърце. Твърде дълго земята на Ефрем беше пуста и дива в грях. Сега това трябва да отстъпи място на божествена обработка за изкореняване на плевелите и корените на националните, социалните и индивидуалните злини. Духовното обновление и радикалната религиозна реформа са наложителни.

Тази силна молба показва, че вратата на милостта все още е била отворена за евентуално покаяние от страна на Израел. Тъжният факт обаче оставал, че народът като цяло бил толкова закоравял в греха, че тази молба би била напразна (вижте гл. 4:17).

Въпреки това, директните послания на Осия не бяха напълно напразни, защото вероятно помогнаха на много отделни души да останат верни в това време на криза (вижте РК 292).

Търсете Господа. Ако го направят, Бог отново ще ги приеме за Свой народ (вижте гл. 1:9; 2:23).

Дъжд от праведност. Вижте Исаия 45:8.

13. Вие орахте нечестие. Използвано тук в смисъла на „посяхте нечестие“. Предишното поведение на израилтяните е било обратното на това, което сега са призовани да проявяват (вижте стих 12). Злото, което посяха, вече беше дало неумолимата жетва на беззаконието (вижте Йов 4:8; Притчи 22:8). Тяхната увереност в мъдростта на собствените им пътища ги предаде на бедствие и война (вижте Притчи 14:12).

Плод на лъжите. Чрез лицемерие и идолопоклонство Израел беше излъгал Бога. Сега Плодът на тази нечестност би бил разочарованието, димът и пепелта от чисто разочарование и нищожество.

По твоя път. Израел изостави Божия път на правдата, за да следва собствените си пътища на беззаконие. Като се уповаваха на суетната помощ на Египет и Асирия, те направиха плътта своя ръка и така се отдръпнаха от Господа (вижте върху Йеремиа 17:5).

14. Смут. Жътвата е готова, смутът от война и разрушение е на път.

Шалман. Смята се за съкратена форма на Шалманасар V, цар на Асирия; препратка към Шалум, който убил Захария, син на Йеровоам II, и управлявал Израел само един месец, а от своя страна бил убит от своя наследник (виж 4 Царе 15:8–15); или Саламану, моавски цар.

Бет-Арбел. Евр. бет 'аребе'л, „домът на Арбел“. Това може да е била Арбела (днешен Ирбид), споменат в 1 Мак. 9:2, в Галилея, в племето Нефталим, или може да е бил друг Ирбид на изток от Йордания. Интересно е, че LXX гласи „домът на Йеровоам“, което би било препратка към убийството на Захария от Шалум, с което се слага край на семейството на Йеровоам II.

Разбити на парчета. Асирийците били известни с това, че били много жестоки във войната (вижте гл. 9:13).

15. Бетел. Вижте гл. 4:15. Предстоящият плен е свързан с беззаконията. на хората. Като главно място за поклонение на телетата, Ветил беше греховната причина за много от приближаващите им бедствия.

Утро. Както утрото бързо изстрелва звездите на нощта, така и царят (най-много вероятно Осия, последният цар на Израел) ще бъде бързо унищожен и северното царство бързо ще дойде към своя край.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1 AA 15; COL 290; MB 54; РК 19 5, 6 РК 285 12

COL 56; CT 508;

Ев. 113, 634; РК 282; RC 63; 6Т 420; 9Т 62 13–15РК 280

ГЛАВА 11

1 Неблагодарността на Израел към Бога за Неговите благодеяния. 5 Неговият съд. 8 Божията милост към тях.

1. Дете. Стихове 1–4 от тази глава разказват за благословиите, които израилтяните са получили от Господа от времето на Изхода, и за последвалата неблагодарност на Израел за тези благословии. Бог е имал всички основания да бъде провокиран срещу Израел.

заради отношението им към любовта и грижата, които Той им е дарявал, още от ранното им детство, така да се каже (виж Езекиил 16:1–8; П.К. 312). Неговият интерес към тях и за тях наистина е бил този на баща към сина си, интерес, който никои друг народ не е споделял в същата степен (виж Втор. 7:6–8). Осия говори за тази връзка, започваща от времето, когато Моисей е предал посланието на Господа на фараона да пусне народа Си (виж Изх. 4:22, 23). Осия 11:1 показва, че основната цел на Библията е да препоръча на грешниците добротата и благодатта на Бога (виж 8С 275). „Цялото Писание“, казва Лутер, „се стреми особено към това, да не се съмняваме, а със сигурност да се надяваме, да уповаваме и да вярваме, че Бог е милостив, милостив и дълготърпелив.“

Наричах го сина ми. Преживяването на избавлението на Израел от Египет беше обявено от Евангелистът Матей, под ръководството на Светия Дух, е определил преживяването на детето Исус в Египет и завръщането Му в Палестина (вижте Матей 2:15). Въпреки че препратката на Матей не може да се счита за дословен цитат нито от еврейския, нито от LXX от Осия 11:1, няма съмнение, че евангелистът е имал предвид това сравнение на преживяванията.

2. Те се обадиха. Вероятно става дума за различните пророци и други пратеници, които Бог е използвал, за да оповестят волята Си на хората.

Те си тръгнаха от тях. Отказвайки да признаят Божия призив, Израел се обърна към идолопоклонство, особено към Ваалимите, различните изображения на бога Ваал (виж гл. 2:17).

3. Чрез ръцете им. Това е красива картина на Божията любяща грижа за Ефрем. Точно както един любящ родител учи дете да ходи, като го хваща за ръцете, когато се спъне или падне, така Господ беше учил сина Си Израел (виж Втор. 1:31; 33:27; Йер. 31:32). Точно както един любящ баща търпеливо понася дете, което все още не е достигнало възрастта на разсъдък, така Господ беше търпял търпеливо Своя неразвит народ, народ, който не е знаел духовните тайни на небесното царство (виж Втор. 32:10).

Изцелен. Това изглежда е алюзия към Изх. 15:26 (виж също Ис. 57:18).

4. Връвчици. Това е допълнителна картина на бащинското ръководство на Господа към Израел (вижте Йеремиа 31:3).

Ленти на любовта. Значителен израз, показващ, че тези ленти са много различни. от онези, които хората използват за опитомяване на диви животни. По-нисшите животни понякога трябва да бъдат принудени да извършват полезен труд с известна степен на насилие; но Бог не привлича хората по този начин. Той не използва нито твърди въжета, нито железни окови, а ни привлича с рационални средства, ухажвайки нашия интелект и апелирайки към нашите чувства (вижте Исаия 1:18). Бог ни привлича по начин, подходящ за достойнството на нашата природа, като създадени по Божи образ (Бит. 1:26, 27). Работейки за души, ние винаги трябва да следваме този метод на любов (виж 1 Кор. 9:19–23; 1 Сол. 2:7, 8; 3:12; Евр. 5:2). Христос ни привлече с човешките нишки, когато стана човек, и живя и пожертва Себе Си за наше добро (виж Йоан 12:32; Деяния 10:38). Една от причините Божият Син да стане човек е да привлече хората с нишките на съчувствие, като участва в обща природа с тях.

Месо. Всичко годно за консумация, тоест храна като цяло, не непременно плът. Господ дари на Израел, въпреки честите им безверни действия, Своята спасителна милост и нежно състрадание, заедно с изобилна храна (виж Пс. 23:5). Това направи още по-непростимо прибягването им до други богове, за да си осигурят по-големи щедрости.

5. В египетската земя. Тъй като е бил длъжник на Асирия от времето на Менахем (4 Царе 15:17–20), Израел се разбунтува и търси помощ от Египет (4 Царе 17:1–4). Въпреки това, никаква помощ няма да бъде позволена от Египет; Израел ще бъде принуден

да се подчинят на игото на Асирия. Асирийското робство ще бъде наказание за тях за непокаяните им грехове.

6. Меч. Няма как да се избегне инвазията и нейните последици.

Клони. Буквално „пръчки“, „точки“ или „издънки“. Очевидно „клоните“ са били нещо, което е помагало за защитата на самите градове, като например решетките на градските порти. Или „клони“ могат да се разбират преносно на граничните крепости или близките села, свързани с градовете като издънки на дърво.

Съвети. Причината за всички тези предстоящи беди бяха злите съвети на нацията, което доведе хората до прегрешение и отстъпничество (виж Пс. 5:10).

7. Мои хора. Колко красноречиво показва това, че въпреки цялата вина на Израел в въпреки постоянното отстъпничество, нацията все още беше „моят народ“ за Бога!

Призова ги. Въпреки че Израел е призван нагоре за общение с Всевишния, изглеждаше сякаш никой не се интересуваше от това възвишено преживяване. Корупцията беше толкова дълбоко вкоренена в Израел, че хората като цяло не откликваха на молбите на пророците за този по-висш духовен живот.

8. Предай се. Мисълта за стих 8 представлява преход от мрачни предсказания за сурово наказание към утешителни обещания за милост. Често в пророчеството на Осия заплахите и обещанията се редуват, а понякога и се смесват. Въпреки че Ефрем заслужаваше пълно унищожение заради беззаконията си, Господ, поради Своята непреходна любов и милост, продължи да се стреми към покаяние и реформация от страна на Своя народ (вижте Йеремиа 31:20).

Цевоим, Адма и Цевоим бяха сред градовете в равнината, които бяха унищожени от Бога (Бит. 14:8; Втор. 29:23). Въпреки че Израел беше също толкова виновен и заслужаваше гняв, колкото и тези градове (виж Мат. 11:23, 24), Бог изразява нежеланието Си да предаде северното царство в ръцете на враговете му или да го предаде на унищожение.

Моите покаяния. Вижте Числа 23:19.

9. Не екзекутира. Пророкът рисува славна картина на действието на божествената любов. Господ няма да извърши пламенния пламък на гнева Си, нито ще унищожи напълно Ефрем. Ако Божията любов в началото на Неговия интерес към Израел е била нещо велико и възвишено (вижте стихове 1–4), сега тя е нещо по-голямо, тъй като е под формата на състрадание (стихове 8, 9), в което Господ отказва да се откаже от Своя народ, напълно недостоеен за любовта, която Той им е показал.

Унищожи Ефрем. Докато човек може да наказва, за да унищожи, Бог наказва, за да поправи и поправи (виж Йеремиа 29:11). Божият гняв се проявява по начин, много различен от този на хората. Те са решени да отмъстят; Той – да се помирят.

Аз съм Бог. Това е основната причина за току-що изразената божествена милост – присъщата святост на Бога, която не може да не почете и изпълни завета Си за вечна любов с Израел. Той е Бог и затова трябва да бъде измерван по божествения стандарт на тази любов (виж Рим. 8:37–39; 1 Йоан 4:16), а не по човешкия отмъстителен стандарт.

Светият. Това обяснява защо Бог наказва беззаконието и въпреки това продължава да показва милост. Светостта, която не може да толерира виновните, е също така светостта на истината и верността.

В града. Тези думи означават, че Бог няма да дойде като враг, за да унищожи напълно, както беше дошъл в градовете в равнината Содом (ст. 8).

10. Реве като лъв. Фигура, обозначаваща както силата на зова, така и ужасяващото величие на Господа, когато по този начин призовава народа Си да се върне. Този рев може също

означават Неговите авторитетни заповеди към враговете на Израел, когато Бог призовава народа Си обратно от плен. Величественият и командващ глас на Господа към онези, които вършат беззаконие, макар и пълен с любов (Римляни 2:4), е също така пълен с тържествен потенциал на съд. Бог призовава грешниците не само да бягат към Неговата милост, но и да бягат от идващия гняв (виж Матей 3:7, 8).

11. Като птица. Очевидно става дума за завръщането на евреите след 70-годишното пленничество (виж Йер. 29:10). Египет и Асирия са споменати тук конкретно, защото евреите са били подложени на подчинение и потисничество и в двете страни.

12. Compasseth. Пророкът представя откритото идолопоклонство на Израел в контраст с духовното състояние на южното царство Юда, което външно е било лоялно към Господа.

Управлява. Или „скита“. Вероятно това показва, че Юда все още се колебае, неспокойно скитащ се път във връзката си с Господа, верния Святитя.

За положението на Юдея по времето, когато северното царство Израел падна, вижте стих 2; вижте върху гл. 4:15; вижте стр. 31.

Този последен стих от гл. 11 е първият стих от гл. 12 в Еврейската Библия.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1 РК 312; 8Т 275

2-7 8Т 276

3 РК 296

4 ДА 480; Ев 211

7 РК 281

8 КОЛ 235; ТМ 245

8, 9 КОЛ 218; 8Т 276

10, 11 8Т 277

ГЛАВА 12

1 Изобличение за Ефрем, Юда и Яков. 3 Чрез предишни благодеяния той насърчава към покаяние.

7 Греховете на Ефрем разгневяват Бога.

1. Ефрем. Тук е синоним на северното царство Израел.

Храни се с вятъра. Вместо да търси Господа като източник на безопасност, Израел прибегна до чуждестранни съюзи, за да му помогнат да поддържа намаляващата си сила. „Вятър“ се използва преносно, за да обозначи нещо празно и суетно, без реална или практическа стойност. Следователно, да се храниш с вятъра означава да изпитваш удоволствие или да черпиш храна от нещо, което не може да осигури нито едното, нито другото.

Източен вятър. Вижте върху Йер. 18:17. Да следваш източния вятър означава да преследваш напразни надежди и планове, които са неосъществими. Но в още по-голяма степен се загатва за разрушителната сила на източния вятър, което го прави образно да представлява дори нещо повече от нещо суетно и празно. Той представлява това, което е вредно и разрушително. Източният вятър в Палестина, идващ над големи пясъчни пустоши, е изсушителен, парещ, разрушителен за растителността, потискащ човека, насилствен в морето (виж Пс. 48:7) и на сушата (виж Йов 27:21; Йер. 18:17). Следователно образът на преследване на източния вятър означава разрушение. Първата част на Осия 12:1 в LXX гласи: „Но Ефрем е зъл дух, той гони източния вятър цял ден.“

Увеличава лъжите. Някои обясняват това като описание на фалшивото поклонение на Израел и неговото вредно последици (виж Амос 2:4). Други приемат този пасаж за препратка към поведението на Ефрем към събратята му чрез насилие и грабеж (виж Йер. 6:7; Амос 3:10). Факт е, че целият живот на северното царство е бил лъжа. Неговият народ се е отрекъл от божественото

власт. Те се бяха отдръпнали от династията на Давид. Те бяха отхвърлили свещенството на синовете на Аарон. Те се покланяха на златните телета. Те се отрекоха от Господа да отдадат почит на Ваалимите и Астартите. Те разхлабиха връзките на морала в социалния си живот.

Те търсели помощ във времена на национални бедствия не от Господа, а в един период от Асирия, в друг – от Египет (вижте върху Осия 11:5). През цялото време обаче твърдяли, че са Божия народ. Хвалили се с Яков като свой баща, което обяснява защо животът на Яков е цитиран (гл. 12:3, 4) като укор към неговите потомци.

И запустение. Многозначително е, че лъжите и запустението са съчетани тук.

Греховете, за които не се разкаяхме, и тяхното наказание винаги са свързани помежду си от Бога. Следователно, да умножим едното, означава да умножим другото. Грехът е причината, а наказанието е следствието, следствие, което, колкото и трагично да е, повечето хора сякаш пренебрегват, докато не стане твърде късно (виж Рим. 2:4–6).

Те наистина сключват завет. И сред други древни, като гърците и римляните, клането на животински жертви също е ратифицирало обвързващите разпоредби на споразумение между заинтересованите страни. Този стремеж към чуждестранни съюзи е даден като положително доказателство за отстъпничеството на Израел. Плащането на големи дарове от Израел на Асирия, вместо да възпре асирийците да нахлуят в земята им, само стимулира асирийците да нахлуят в земята на Израел за по-нататъшно богатство (виж Екл. 5:10). Политическите, икономическите и териториалните амбиции на имперски сили като Асирия никога не се задоволяват. След като веднъж започнал да плаща данък на тази месопотамска сила, Израел не могъл да спре неустойчивото търсене на тази империя за все повече и повече. Така била завършена гибелта на Израел.

Масло. Обикновено се отнася до зехтин, изобилен продукт на Палестина (виж Втор. 8:7, 8; Езекиил 27:17). Това масло вероятно е било изпратено в Египет като подарък, за да се спечели интересът и помощта на тази страна срещу Асирия.

2. Спор. Вижте гл. 4:1. Тук Юда е включена в Божието оплакване срещу Неговото хора. Прегрешението на Юда не беше толкова сериозно, колкото това на Израел по това време, защото този народ все още беше външно лоялен към Господа (гл. 11:12) и не беше толкова открито виновен за отстъпничество, колкото Израел. Въпреки това, Юда трябва да бъде наказан.

Яков. В определен смисъл Яков тук обозначава северното царство, за разлика от Юдея; но в по-широк, по-общ смисъл името обхваща както десетте племена, съставляващи Израел, така и двете племена, съставляващи Юдея.

3. За петата. Споменаването на името Яков (ст. 2) води до препратка в ст. 3 към две важни събития в живота на патриарха. Очевидно целта на Осия е да увещава народа си да подражава на поведението на своя прародител и да им напомни за различието, което е получил по този начин, като насърчение да отидат и да направят същото. При раждането си Яков се хванал за петата на по-големия си брат, инцидент, който довел до получаването на името Яков (виж Бит. 25:26). Втората част на стих 3 разказва как Яков, в зрялата си мъжка възраст, се борил с Бога, Ангела на завета (виж Бит. 32:22–32) и надделя, така че името му беше променено от Яков на Израел. Думата „Израил“ всъщност означава „той се бори с Бога“ или „той побеждава Бога“ или „той царува с Бога“ (вижте Бит. 32:28). Яков започна онази нощ с борба, но я завърши с молба. Краят на всяка борба с Бога не е да Го победим, а да победим себе си. Признаването на слабостта е нашата сила и онези, които идват с молбата: „Няма да те пусна, освен ако не ме благословиш“, откриват, че това им дава сила с Бога.

4. Власт. Преживяването на Яков като пример за подражание на Божия народ е по-подробно описано и разгледано в този стих, за да се стимулира Израел от времето на Осия.

да му подражаваме. Това преживяване ни дава някои важни уроци: (1) Ефикасността на искрената и упорита молитва в тази борба (виж Еф. 6:18; Фил. 4:6; 1 Сол. 5:17). Яков не се предаде пред опасностите, които го заплашваха, нито се поддаде на трудностите на положението си. Той смело се изправи срещу обезкуражаванията, които го заобикаляха, но не със собствена сила. Чрез силата, дадена му от Бог, той имаше сила с Бога; в силата на тази сила той се бори с Ангела на завета и надделя. Борбата символизираше интензивната сериозност и енергия, които той влагаше; целта на тази борба беше Божиата благословия. Използваните средства бяха молитвите, сълзите и пламенните молби. Упоритостта, с която се молеше и умоляваше, е изразена в думите: „Няма да те пусна, ако не ме благословиш.“ (2) Само с Божиата помощ можем да преодолеем проблема със злото в живота си. Докосването, което осакати бедрото на Яков и му отне силата, разкри завинаги човешката неспособност да победи в конфликта с греха и със сигурност показва какво може да направи Бог, ако се поставим в Неговите ръце (виж Матей 1:21; Йоан 15:5; Фил. 4:13; Евр. 13:20, 21).

Вет-Нел. Вет-Нел е бил сцена на два паметни случая в духовния опит на Яков (виж Бит. 28:11–22; 35:1–5). И в двата случая патриархът се е посветил на Бога. Сега Осия призовава потомците на Яков да очистят живота си от всяко идолопоклонство и да престанат да правят Вет-Нел център на фалшиво поклонение (виж върху Осия 4:15).

Говори с нас. Вижте стих 5.

5. Дори. Първата половина на стих 5 е фраза в съпоставяне с местоимението „той“ в заключителното изречение на стих 4. Така идеята на пасажа е: „И там Той, дори Господ, Бог на Силите, говори с нас“ („с Него“ според някои ръкописи на LXX и сирийския език). Някои са тълкували този пасаж в смисъл, че когато Бог казал на Яков, че името му вече няма да бъде Яков, а Израил, Той говорил не само на патриарха, но чрез него, представително, на всички негови потомци. Това тълкуване би обяснило защо Осия казва на народа си, че във Ветил Господ „говори с нас“ (ст. 4).

Господ Бог на Силите. Вижте върху Йеремиа 7:3. Заветът и обещанието бяха потвърдени на Израел от Този, Който има силата и авторитета да го направи, Господ Бог на Силите, Господ Бог на небесните войнства, Този, Който ръководи и контролира всички събития и Който управлява цялата вселена (вижте Пс. 103:19). Думата „войнства“ е особено подходяща във връзка с Яков, заради ангелските войнства, които го срещнаха, преди да се бори с Бога (вижте върху Битие 32:2).

Паметник. Тоест, Божието „паметно име“, името, с което Израел трябваше да Го помни (виж Изх. 3:15; Пс. 135:13). За да насърчи Господния народ да има пълно доверие в Бога и Неговата сила да спасява, пророкът добавя изречението: „Господ е Негов паметник“. Когато се спомене името на човек, паметта веднага си спомня какъв характер има той, дали е добър или лош, дали трябва да му се вярва или да го презираме. Така е и с Бога; Неговото име ни припомня Неговия характер, Неговите качества, Неговите отношения с човешките деца. Тук Бог предизвиква Своя народ да помисли, че Неговото име е скъпоценен спомен за тях за това, което е Той за тях и какво е направил за тях; че Неговото име е изпълнено със спомени за минали благословии и затова трябва да бъде уверение за Неговия народ, че Неговите пътища са най-добрите. Неизменността на Бога, Който не само прие Яков, но и го благослови и му даде успех, се предлага на потомците на патриарха като гаранция за подобни благословии, в случай че се обърнат към Господа и принесат плодове, достойни за покаяние. Тъй като току-що беше споменат Ветил (ст. 4), възможно е...

Тази употреба на термина „памятник“ е алюзия към един от стълбовете, които Яков е поставил на това място (виж Битие 28:18, 19; 35:9–15).

6. Обърни се. Поради присъщата праведност на Бога и Неговото вярно отношение към Яков и неговите потомци, това е призив за покаяние и доверие. Доказателството за искреност в обръщането към този призив трябва да бъде демонстрирано, първо към своите близки, като пазят „милост и съд“; второ, към Бога, като Го чакат непрестанно. Буквалният превод на еврейския текст на първото изречение го прави най-изразителен: „И ти“ [емфатично] в твоя Бог ще се обърне.“ Това извежда на преден план фундаменталния факт, че в нашето слабо и безпомощно състояние, само с Божията помощ можем да развием характеристиките, които трябва да притежаваме (виж Йоан 15:4, 5). Може да имаме волята да се върнем при Бога и това е добре; но не е достатъчно добре, освен ако волята ни не се съчетае с волята и силата на Бога, за да направи целта ни ефективна (виж Рим. 7:18–20; Фил. 2:12, 13; Евр. 13:20, 21). Тези думи „Обърни се към твоя Бог“ са великият и възвишен призив на евангелието за всички хора във всички времена (виж Деяния 2:37, 38; 3:19; 5:31; 17:30).

Милост. Евр. хесед (вижте Допълнителна бележка върху Псалм 36). Този апел за братска любов и справедливост е един от моментите, върху които пророците са наблягали (вижте Йер. 22:3; Михей 6:8).

Чакай. Ако Израел беше направил това, те щеше да почиват в безопасност и нямаше да се страхуват от враговете си (виж Исая 30:15; 32:17). Трябва да чакаме Бога, защото се нуждаем от Него сред опасностите, които ни заобикалят, защото в Него е единственият източник на сила и достатъчност. Тогава чакането на Бога означава чакане на Него с очакване и надежда, уповаване на Неговата помощ, търсене на избавление от Него (вижте Пс. 27:14; 40:1–3).

7. Търговец. В стихове 7–11 имаме допълнително описание на отстъпничеството на северните царство, подсказано от първата част на тази глава. Отстъпничеството на Израел е в силен контраст със сериозността на Яков да получи божествената благословия, искреността на неговото покаяние, доказателствата за неговото обръщане във вратата и постоянното му чакане на Бога. Това тъжно състояние на нацията очевидно подтиква Осия да повтори историята за духовното израждане на Ефрем.

Везни на измамата. Ефрем не беше на висшето духовно ниво на патриарха, борейки се и побеждавайки с Бога, а беше материалистично настроен търговец и експлоататор, склонен към измама и потисничество. Вместо милостта и справедливостта, които Бог изискваше, израилтяните бяха слезли в алчна, нечестна, потисническа търговия, използвайки „везните на измамата“ (вижте Лев. 19:36; Втор. 25:13–16).

8. И все пак. Евр. 'ак, „само“, „със сигурност“, „наистина“ (виж върху Пс. 62:1). Това може да се тълкува като защитен отговор на божествения призив, внушаващ: „Аз само забогатях; не съм сторил нищо лошо; затова в мен не се намира никакво беззаконие.“ Или това може да се счита за самодостатъчен отговор на искрения призив на пророка да чакаме Бога (Осия 12:6), внушаващ: „Наистина, аз забогатях чрез собствените си усилия, а не чрез божествена помощ.“

Станете богати. Тук Ефрем се хвали с богатството си, въпреки факта, че то е придобито чрез измама и насилие, като същевременно твърди, че не е прегрешил с това и следователно не заслужава осъждане и наказание. Процъфтяващото състояние на северното царство по време на царуването на Йоас и Йеровоам II (виж 2 Царе 14:11–

16, 23–28) може да е причинило неувереността на Израел в себе си и странната му забрава за Бога, заслепявайки ги за познанието за истинското им духовно състояние (вижте Осия 2:8).
Благоденствието е лоша храна за душата и постоянна опасност за постигането на вечен живот.

Никакво беззаконие. Това твърдение за невинност от страна на Ефрем предвещаващо фарисейското отношение на юдеите от времето на Христос, които твърдо се оправдаваха пред хората, но бяха известни като лицемери от Бога (виж Лука 16:13-15; 18:9-14).

9. И аз. Този стих граматически се състои от две отделни изречения, които са независими твърдения. Първото изречение гласи: „Аз съм Господ, твоят Бог, от земята Египетска.“

Накарай се да живееш. Предложени са следните тълкувания на това второ изречение: (1) Че то представлява божествено предупреждение, че както евреите някога са били в робство в Египет, така отново Господ ще ги постави в земя на робство, Асирия. (2) Че това е обещание, че както Бог изведе народа Си от Египет и ги накара да живеят в шатри в пустинята по пътя им към Обетованата земя, така ще направи и отново. Тук може да има заплаха, че Бог ще изгони народа Си от приятната им земя и ще ги постави в пустинно състояние заради тяхната гордост и неблагодарност. Въпреки заплашеното наказание обаче, на Израел се простира обещанието и перспективата за Господната напътстваща грижа и чудесно настояничество, както в ранната история на Израел, споменът за което все още се пази жив от Празника на шатрите. През седемте дни на този празник хората живееха в колиби в памет на това, че са живели в шатри в пустинята, след като са били избавени от Египет (вижте Лев. 23:33-36, 39-43). Празникът на шатрите не само беше повод за ежегодна благодарност за благословиите, с които Бог беше увенчал годината, но и колибите му символизираха, че тук „нямаме постоянен град“ (вижте Евреи 11:9, 10; 13:14).

10. Видения. Евр. хазон (виж върху 1 Царе 3:1).

Сравнения. Това са сравнения, подобия, притчи, символи, които показват невидим от видимото. Често пророците използвали сравнения, за да предадат божественото значение на хората, използвайки фигури като лозето (Ис. 5), образа (Дан. 2), животните (Дан. 7), керемидата и железния тиган (Езек. 4). LXX за това изречение многозначително гласи: „И чрез пророците бях представен.“ Сравненията правили посланията на пророците по-завладяващи, по-лесни за разбиране и по-лесни за запомняне. Тук Бог почита истинските Си пророци, като показва, че само чрез тях Той разкрива волята Си (виж Амос 3:7).

11. Беззаконие. Осия задава въпроса само за да му отговори решително. „Има ли беззаконие в „Галаад ли?“ „Наистина има, и нищо друго.“

Галаад. Някои разбират, че Галаад и Галгал тук представляват двете части на северното царство; Галаад - източната част, Галгал - западната част. Пророкът преди това е говорил за тежкото нечестие на жителите на Галаад (виж гл. 6:8).

Със сигурност. Евр. 'ак (виж върху Пс. 62:1; Осия 12:8).

Суета. Беззаконието ще доведе всички хора до суета и безполезна. Като едно от наказанията, грехът води до морално и физическо израждане, което завършва с вечна смърт.

Гилгал. Вижте гл. 4:15. Жителите на Гилгал на запад са били в по-добро положение от тези на Галаад на изток от Йордан, което доказва, че цялото царство е било отдадено на поклонението на идоли (вижте Амос 4:4; 5:5).

Купчини. Евр. галим, „купчини камъни“, като например такива, които земеделците събирали върху разорана земя и оставяли на безполезна купчини за лесно отстраняване. Идолопоклонническите олтари както на Галаад (което означава „купчина свидетелства“; вижте върху Бит. 31:47), така и на Галгал трябвало да бъдат превърнати в каменни купчини. Това отношение към олтарите предполагало не само тяхното унищожение, но и опустошение на страната.

Самото изобилие от тези руини на олтари в браздите на полето представлява очевидна и отчетлива картина на грубото идолопоклонство на хората.

12. Яков избяга. Бягството на Яков към Лаван и робството му (ст. 12) са сравнени с Опитът на Израел в Египет (ст. 13). Някои смятат, че стихове 12, 13 излагат двойното робство на Израел: първото, това, което техният прародител Яков е изтърпял; второто, това, което дванадесетте племена са изтърпели в Египет. Възможно е също така бедствието и страданието на Яков да са представени като контраст с възвисяването на неговото потомство, като целта на този контраст е да впечатли Божия народ с Неговата доброта към тях, като ги е избавил от робството им, и да ги вдъхнови с благодарност към Бога и с признателно, но смирено признание на Неговата милост.

13. Пророк. Моисей е пророкът, за когото се говори тук (виж Изх. 3:4-12; Пс. 77:20; Ис. 63:11-14). Точно както Израел в древността е бил запазен от пророк Моисей, така и Божият народ днес ще бъде запазен, като се вслушва в назначените Божии пратеници и подрежда живота си в хармония със съветите, дадени по този начин (вижте 2 Петрово 1:9).

14. Гняв. Поради лъжливостта и липсата на преданост на Ефрем, той разгневи Господа. Вината и наказанието на Ефрем не бяха премахнати. Вижте Съдии 2:20; 4 Царе 13:3.

Кръв. Ефрем беше пролял обилно кръв (виж гл. 4:2; 5:2).

Позор. Позорът, който Ефрем принесе на Бога чрез идолопоклонство и беззаконие, ще се върне при него. Онези, които се бунтуват срещу Бога и донасят укор върху Неговото име, трябва да очакват божествено възмездие (вижте 1 Царе 2:30).

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1 бр. 280

4 Изд. 147; ГК 617; ПП 197

4, 5 CP 96

5 DA 579

6 PK 282

7 4T 310

ГЛАВА 13

1 Славата на Ефрем, поради идолопоклонство, изчезва. 5 Божият гняв заради тяхната немилост. 9 Обещание за Божията милост. 15 Наказание за бунт.

1. Треперене. Стихове 1-8 от тази глава показват защо Ефрем (северното царство на Израел) се е „унищожил“ (ст. 9). Дадени са подробности за греховете на нацията, както и наказанието, произтичащо от тези прегрешения.

Обиден. Това очевидно се отнася до поклонението на Ваал (за което несъмнено поклонението на телеца е подготвило пътя), което е било въведено в Израел от Ахав по настояване на царица Йезавел (виж 1 Царе 16:29-33). Чрез усилията на Илиа (3 Царе 18) и цар Ииуй (4 Царе 9; 10) това зло е претърпяло неуспех, но не е било изкоренено и често е избухвало отново.

Той умря. Идолопоклонството на Ефрем доведе до национална деградация и политическа смърт. загубил високото и възвишено положение и честта му била положена в прахта. Той станал духовно мъртъв, готов за скорошното погребение (виж Еф. 2:1). Изоставянето на Бога и занимаването с грях винаги води до един сигурен резултат - смърт (виж Ез. 33:10, 11; Рим. 6:23). Сравнявайки просперитета на Ефрем с неговото унищожение, пророкът показва, че Ефрем дължал просперитета си на незаслужената милост на Бога, който го благословил заради Йосиф (виж Бит. 49:22); унищожението си той дължал на собствения си грях.

2. И сега. Тези думи смислено отбелязват прехода от времето на въвеждането на поклонението на Ваал (вижте на стих 1) към условията по времето на Осия. Беше отвратително нещо да се прави и покланя изваян идол като материално представяне на истинския Бог, както направи Йеровоам I (вижте 1 Царе 12:25–33), като по този начин се нарушаваше втората заповед и се пренебрегваше тържественото наставление, че поклонението на Бога трябва да бъде духовно, а не материално (вижте Изх. 20:4–6; Йоан 4:24). Но беше двойно по-отвратително да се въведат други богове, като финикийския Ваал, в пряко нарушение на първата заповед, която изисква изключително поклонение на Господа (вижте Изх. 20:3). И сега, по времето на Осия, всички форми на идолопоклонство продължаваха „все повече и повече“, докато нацията не се насити доста с тези фалшиви религии.

Дело на занаятчиите. Тъй като са дело на човешки ръце, тези изображения и идоли са имали никаква духовна или физическа сила (вж. Исаия 44:9–20; Авак. 2:18, 19).

Целувайте телетата. Обичай на идолопоклонниците е било да целуват обекта на своето поклонение (виж 1 Царе 19:18). Ако изображението не можело да се доближи (като луната), целувката му се изпращала чрез целуване на собствената ръка на поклонника (виж Йов 31:27).

3. Сутрешен облак. Просперитетът на Ефрем ще бъде краткотраен (виж Пс. 37:35, 36); отстъпничеството му ще му донесе сигурно и бързо наказание. Тези четири образа – сутрешен облак, ранна роса, плява и дим – много изразително показват преходния характер на националното съществуване на Израел. Библията изобилства от образи, представящи преходността на човешкия живот (виж Ис. 40:6–8; Яков 4:14; и др.).

4. Египетската земя. Стихове 4, 5 показват, че божественото наказание върху Ефрем не може разумно да се счита за твърде тежко предвид Божията доброта към неблагодарния Израел. От времето, когато Неговият народ беше в Египет, Господ им даваше Своята благосклонност, която те безсрамно забравиха. Пророците имаха навика да се позовават на миналата история на Божията спасителна благодат в отношенията си с Неговия народ като основа за призив за покаяние за настоящия грях и като насърчение да се търси божествено одобрение и приемане.

Няма спасител. Тук Осия говори за Бог като единствения истински Бог, като всички други богове са измами (виж Исаия 43:10–12; Исаия 45:20, 21). Избавлението на Израел от Египет е мощно доказателство за Божията сила.

5. В пустинята. Тъй като Бог познаваше Своя народ и се грижеше за него, те би трябвало да запазят познанието си за Него (вижте гл. 4:6), като съхранят поклонението Му (вижте Втор. 32:9–14).

6. Бяха ли се наситили. На богатото пасбище на Бог, изпълнено с любов и доброта, Неговият народ се насищаше. Ефрем е като домашно животно (виж гл. 10:11), което в твърде буйно пасбище става своенравно и неуправляемо.

Забравиха ме. Вместо да помнят Бога с благодарност и да оформят живота си в съответствие с Неговата изобилна благосклонност към тях, хората се изпълниха с гордост и забравиха своя Създател. Колкото повече се търсят и ценят богатата на този свят, толкова повече се забравя Бог, великият Дарител на всяко добро. Това беше утежняването на греха на Израел, към което пророкът толкова често насочваше вниманието на народа (виж гл. 2:5; 4:7; 10:1).

7. Като лъв. Фигура, която подходящо изобразява разрушението, което неизбежно следва греха на Израел. Споменатите тук ненаситни зверове, лъвът със своята свирепост и леопардът с бързината си, символизират скорошното нашествие на асирийците, което ще сложи край на северното царство (виж 2 Царе 17:1–6). Угоените овце в пищното си пасбище (Осия 13:6) скоро ще станат плячка на поглъщащите.

8. Като мечка. Малко животни са по-свирепи от мечката, когато ѝ отнемат малки или когато е много гладна. LXX за уводното изречение гласи: „Ще ги срещна по пътя на асирийците, както мечка е раздразнена.“ Трите споменати дивни звяра – лъвът, леопардът и мечката, уместно показват силата на Божия гняв и яростта на Неговия гняв. Ако грешникът избяга от лъва, леопардът го настигна; ако избяга от леопарда, дивата мечка го среща. Изглежда, че Осия се стреми да донесе на своя народ с кумулативна сила осъзнаване на това какво означава посещението на божествения гняв. Пророкът тук използва същите ужасяващи фигури от животинския свят, които често се използват другаде, за да символизират народите, които Сатана използва, за да се противопостави и погълне Божия народ (вижте Йер. 4:7; 50:17, 44; Ез. 32:2; Дан. 7:4–7).

Обвивката на сърцето им. Буквално „обвивката на сърцето им“; тоест, перикардът, мембраната, която обгръща сърцето. Израел беше затворил сърцето си пред Бога. Божественото наказание е изобразено като разкъсване на това затворено сърце от лъв. Пророкът представя графичен и впечатляващ паралел с деня на страшния съд, когато всички сърца ще бъдат отворени пред Бога (виж Евр. 4:13; 10:30, 31).

9. Унищожи себе си. Израел се унищожи с оръжията на гордостта, идолопоклонството, чувствеността и анархията. Грехът е винаги самоубийствен (Пр. 8:36; Ез. 18:20; 33:10, 11; 5С 120).

Твоята помощ. Крайността на Израел може да бъде за тях, ако желаят, Божия възможност (виж Исая 49:14–16; Евреи 13:5). Стихът е едновременно трагичен край и утешително начало, уверение, че макар разрухата на Израел да е причинена от собствения им начин на действие, за тях все още има отворена възможност да се върнат при Господа. Докато през целия ход на човешката история гневът и разрухата са справедливата пустиня на грешния човек, добротата и милостта са дело на един праведен, любящ Бог.

10. Твоят цар. Въпросите в този стих ясно показват, че царете, избрани от самия Израел (вижте гл. 8:4), не можеха да помогнат на народа. Причината, която израилтяните посочиха, за да поискат цар, беше, че той може да ги съди и да излиза пред тях, за да води битките им (1 Царе 8:19, 20). Страхът им от това, което враждебните народи биха могли да им направят, представляваше криза, която те смятаха, че само цар може адекватно да посрещне. В кризата, която сега беше пред тях—заплахата от асирийско нашествие – Господ пита: „Къде е сега царят, който ще ги поведе към защитата на всичките им градове и крепости и ще им даде победа? Къде са съдиите и князете, които ще действат като избавители от опасност?“ Отговорът, разбира се, е, че такива могъщи помощници не могат да бъдат намерени.

Ако ограничим значението на думите „твоят цар“ до северното царство, препратката тук е към избора на Израел на Йеровоам I, за да се освободят от натиска на данъците на Ровоам (1 Царе 12:12–20). Използването на термина „съдии“ и формулировката на молбата на народа обаче предполагат, че този пасаж се отнася до грешката на Израел да поиска цар на първо място (вижте 1 Царе 8:5), а не до отхвърлянето на Ровоам от северното царство и избора му на Йеровоам.

11. Даде ти цар. Този цар несъмнено е Саул (виж 1 Царе 8:4–7; 9:22 до 10:1). Съобщава се, че Августин е заявил: „Бог много пъти, когато дава, се гневи, а когато отрича, е милостив“ (виж Числа 11; Пс. 78:18, 27–31, 38, 39; 106:14, 15, 43–46). Отрезвяваща е мисълта, че Бог може да накаже хората, като им изпълни желанието.

12. Вързан. Както човек, според обичая, увива пари в торба и ги влага го на някое тайно място, за да може да бъде запазено, така Бог внимателно е пазивал греховете на Ефрем (виж Втор. 32:34, 35; Йов 14:17). Сега денят на разплатата за Ефрем е настъпил

ела. Павел използва същата илюстрация относно съдбата на грешника (Римляни 2:4–6). Вместо да крием греховете си, трябва да ги извадим наяве в пълната светлина на покаяние и изповед, ако искаме да бъдем простени (виж Йов 31:33).

13. Скърби. Бог предупреждава, че наказанието за това се сравнява с бурните, внезапни, неустойими мъки на раждаща жена (виж 1 Сол. 5:3). Беззаконието на Израел ще бъде последвано от тежки страдания и много скърби. Тези светски скърби обаче могат, под божествената благодат, да доведат до благочестиви скърби на покаяние. Тогава, и не преди това, ще настъпи нов и по-щастлив период на съществуване.

14. Ще откупя. Коментаторите са разделени относно приложението на този пасаж. Само по себе си, то изглежда като красиво обещание за възкресението и за окончателното унищожение на смъртта и шеола. Подобно тълкуване обаче не изглежда подходящо за контекста.

Стихове 12, 13 говорят за неизбежността на предстоящия съд.

Стих 15 продължава темата. Освен това, твърдението „Покаянието ще бъде скрито от очите ми“ не изглежда да съответства естествено на предходните твърдения; още по-малко, когато се отбележи, че думата, преведена като „покаяние“, вероятно е по-правилно преведена като „състрадание“. Това съображение е накарало много тълкуватели да търсят значение, което да съответства напълно на контекста. Те посочват, че като се преведе пасажът като поредица от въпроси, вместо като поредица от положителни твърдения, се постига пълна хармония. Следният превод се основава на тези съображения: „Да ги откупя ли от силата на Шеол? Да ги изкупя ли от смъртта? О, смърт, къде са твоите язви? О, Шеол, къде е твоята погибел? Състраданието е скрито от очите ми“

(RSV). Разглеждан по този начин, пасажът предупреждава, че тъй като „беззаконието на Ефрем е вързано“, Бог няма да спаси народа от смърт; че всъщност Той призовава смъртта и шеол да вършат работата си; и че състраданието ще отсъства от Него, докато върши това, което за Него е „странно дело“ (Исая 28:21).

Тези, които твърдят, че този пасаж е обещание за възкресението, посочват, че думите може да са внезапен изблик на пророка с оглед на славната бъдеща перспектива и следователно изглеждат откъснати от контекста. Те тълкуват пасажа „Покаянието ще бъде скрито от очите ми“ като твърдение, че милостивите цели на Бога за Неговия народ няма да бъдат променени.

Триумфалният изблик на Павел в 1 Коринтяни 15:55, „О, смърте, къде е жилото ти? О, аде, къде е победата ти?“, е може би алюзия към Осия 13:14. Думите на апостола са по-скоро като LXX, отколкото като еврейския текст. Съответните изречения в LXX гласят: „Къде е наказанието ти, смърте? Къде е жилото ти, аде?“

15. Плодоносен. Вероятно има игра на думи, тъй като името Ефрем, по общоприет произход, произлиза от корен, означаващ „да бъде плодит“ (виж Бит. 49:22). Името Ефрем се използва често в Стария завет като обозначение за северната част на разделеното царство, поради факта, че Ефрем е било най-голямото и най-влиятелното племе на север. По подобен начин южното царство е било общоизвестно като Юда, най-многобройното и влиятелно племе на юг.

Източен вятър. Източните ветрове в Палестина, идващи от пустинята, обикновено са били горещи и парещи (виж върху Йеремиа 18:17). Могъщите армии на Асирия са представени от тази фигура.

Той ще разори. Или „ще разори“, тоест източният вятър, въпреки че има внезапен преход от фигурата към действителността. Това е асирийският завоевател, който, идвайки от изток като опустошителен източен вятър, ще опустоши и разори Израел.

16. Самария. Град Самария е бил столица на северното царство.

Опустошавам. Евр. ашам, „бъда признат за виновен“. Преводът „опустошавам“ изисква промяна на еврейската дума. LXX гласи „ще бъдат накарани да изчезнат“ или „ще бъдат унищожени“. В еврейската Библия стих 16 започва с глава 14.

Разбит на парчета. За варварските обичаи на древното военно дело вижте Съдии 1:6; 4 Царе 8:12; вж. 2 Лет. 25:12.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1 5Т 50

3 бр. 260; 8Т 11

4 4Т 139

9 ДА 583, 588; ГК 35

9, 10 РК 283

11 ПП 605

14 бр. 240

ГЛАВА 14

1 Призив към покаяние. 4 Обещание за Божията благословия.

1. Завръщане. Глава 14 е подходяща кулминация на посланието на Осия. Пророкът отправя последен призив към народа си да изостави беззаконието си и да се обърне към Господа. Все още не беше твърде късно. Но денят на възможността бързо се изплъзваше. Военните облаци се спускаха на източния хоризонт. Асирия беше в зенита на своята мощ и нейните империалистически амбиции скоро щяха да погълнат идолопоклонния, опиянен от пороци народ на Израел. Доколкото пророческото служение на Осия се простира до царуването на Езекия (гл. 1:1) и падането на Самария дойде през 6-тата година от царуването на този цар (4 Царе 18:9, 10), е възможно това последно послание да е било предадено малко преди последния ден на съдбата. Тъй като отделните послания на книгата не са датирани, е невъзможно да се определят точно точните дати на различните послания.

Ти си паднал. Буквално „спянал си се“.

2. Вземете със себе си. Вероятно е алюзия към изискването на Моисеевия закон „никой да не се явява пред Мене с празна ръка“ (Изм. 23:15). Хората може би са очаквали, че като съпровод на завръщането им Господ ще изисква животински жертви или материални дарове. Но пророкът не призовава за нито едно от двете. Една проста молба за милост, придружена от искрено покаяние и изповед, е всичко, което Господ изисква (вижте върху Пс. 32:1).

Всяко беззаконие. Грехът, за който е направено пълно покаяние, може да бъде простен свободно. Веднъж простен, той не е... вече не се вменява в сметката на грешника (вижте Пс. 32:2).

Приеми ни милостиво. Буквално „приеми доброто“, вероятно молба към Бог да приеме като „добро“ изповедта на каещия се.

Телета. Евр. *ragim*, „млади бикове“. Изпускането на една съгласна дава четенето „плод“. Това тълкуване е подкрепено от LXX и сирийския превод и се вписва добре в контекста.

Ако се запази *ragim*, значението изглежда е, че като жертвени бикове хората предлагат устните си. Възможна е алюзия към Осия 14:2 в Евр. 13:15 във фразата „плодът на устните ни“. Фразата обаче показва съгласие с LXX, а не с еврейския превод.

3. Ашур. Тоест, Асирия. Хората дават обет за три от неизвършените си грехове. Относно очакването на помощ от Асирия вижте гл. 5:13; 7:11. Относно упованието в

конете и колесниците на Египет виж Осия 7:11; вж. Исая 31:1. Относно греха на идолопоклонството виж Осия 13:2; вж. Исая 42:17.

4. Ще изцеля. Бог отговаря на покаяната молитва. Отстъплението тук се разглежда като болест. Само божественият Лекар може да изцели душевните болести (виж Йер. 8:22; Мат. 9:12).

Отстъпничество. Евр. meshubah, от корена shub, „да се обърнеш“, „да се върнеш назад“, следователно „връщане назад“.

Обичайте ги свободно. Когато греховете са простени и правдата на Христос покрива грешник, тогава, колкото и грешен да е бил, той е приет от Бога, сякаш никога не е съгрешавал. Миналите му грехове по никакъв начин не са му показани и Бог го обича, както обича собствения Си Син (виж SC 67).

5. Като росата. В земи, където има малко дъжд, росата помага за освежаване на нуждаещите се растения. Така росата се превръща в символ на плодородие, а отсъствието ѝ – в символ на суша и опустошение. Така Бог ще стане източник на духовното плодородие на Израел. Както росата пада нощ след нощ, така и Бог ден след ден дава благодат, достатъчна за деня.

Растете като лилия. Фигура, внушаваща качества като красота, чистота, аромат и бързина на растеж (виж Матей 6:28, 29).

Корените му. Корените на лилията са слаби и следователно не са подходящ символ на обещаната от Ефрем стабилност.

Като Ливан. Или кедрите на Ливан, или планините на Ливан. Чрез промяна на еврейския език, четейки либне вместо ливан, RSV гласи „като топола“.

6. Клони. Евр. йонекот, „издънки“.

Като маслиновото дърво. Сравнете Йер. 11:16. Маслината е наричана короната на овощните дървета в Палестина. Тя е била особено ценна. Маслината ѝ е била използвана като храна и е осигурявала светлина. Плодовете му, толкова изобилни и полезни, зеленината му, толкова великолепна, и листата му, толкова трайно свежи, предоставяха жива картина на славната перспектива на Ефрем.

7. Неговата сянка. Ако Йехова все още е говорещият, това би трябвало да се чете „моята сянка“ (виж RSV), въпреки че такъв превод включва лека промяна на еврейския език. От друга страна, тук може да говори пророкът, като в този случай промяната в лицето е отчетена.

Ще се върне. Ефрем може би е осъзнал славната перспектива, изобразена тук. Чрез Осия Господ се стараеше да направи перспективата да изглежда възможно най-привлекателна с надеждата, че поканата няма да бъде отказана. Призивът представлява подходяща кулминация на книгата.

Като царевицата. Клаузата гласи буквално „те ще съживят зърното“. Преводът в RSV „те ще процъфтяват като градина“ е получен чрез лека промяна в еврейската дума за „царевица“. LXX гласи „те ще бъдат пълни със зърно“.

8. Ще кажа. Тези думи са предоставени. Еврейският текст на първото изречение може да бъде преведено като „Ефреме, какво общо имам аз с идолите?“ (RSV).

Чух. Глаголът може да се разглежда като изразяващ повтарящо се действие, както би могло да се изрази в изречението „Аз съм този, който чува“. LXX има различно тълкуване в това и следващото изречение „Аз го наскърбих и ще го укрепя“.

Ела. Евр. берош, вероятно кипарис. Някои отъждествяват берош с финикийската хвойна.

9. Кой е мъдър. Осия завършва пророчеството си с молбата неговият народ да дава усърдни дарове. внимание на всичките думи, които Господ е говорил чрез него. За определение на истинска мъдрост вижте Притчи 1:2.

Ще ходят по тях. Въпросът беше ясно поставен пред израилтяните. Пред тях бяха два пътя. Те можеха или да продължат по нечестивите си пътища и да пожънат неизбежните резултати, или да се обърнат с цялото си сърце към Бога и да получат спасение. Господните пътища, бидейки прави и непроменими, ще бъдат изпълнени независимо от това, което хората биха могли да направят (Малахия 3:6; Яков 1:17). Ако се изгубят, вината ще бъде тяхна, защото Бог ги е изправил пред всякакви подтиквания да следват пътя на праведността (Второзаконие 30:15–20).

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1 ГК 35

1, 2 РК 282

1–38Т 277

1–8COL 218

2 2Т 234

4 МҮР 70; РК 84; 1Т 143, 431, 656; 2Т 303; 5Т 104, 177; 8Т 219

4–9РК 284; 8Т 277

5 1Т 31; SC 68

5, 7 COL 67; Ed 106; SC 67

³

³ Никол, Ф. Д. (1978). Коментар на Библията на адвентистите от седмия ден: Светата Библия с екзегетични и обяснителни коментари. Серия с коментарни справки (Осия 9:1). Вашингтон, окръг Колумбия: Асоциация на издателствата „Ревю енд Хералд“.